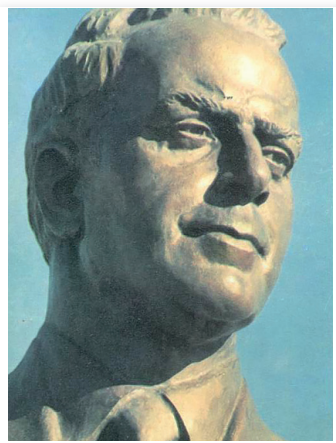

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Aliyev

**YENİ
AZƏRBAYCAN**

Azərbaycan dövlət müstəqilliyi Azərbaycan salnamə milli sərəfədir
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

11 mart
2025-ci il,
çərşənbə axşamı
№ 044 (6872)
Qiyməti
60 qəpik

Minimum emək haqqı yüksəlib, müavinət və təqaüdlər artırılır...

➔ Bax səh. 2

Azərbaycanlıların tarixi torpaqlarına dinc və ləyaqətli qayıdışı...

➔ Bax səh. 2

Türk dövlətlərinin yeni hədəfləri

2024-cü ildə Türk Dövlətləri Təşkilatına (TDT) üzv ölkələrin qarşılıqlı ticarət dövriyyəsi əhəmiyyətli həcməldə artaraq 58,17 milyard dollara çatıb. Qlobal xarici ticarət portfelində ümumi ticarət dövriyyəsi 850 milyard dollar təşkil edən türk dövlətlərinin qarşılıqlı mal mübadiləsinin payı 3 faizdən 7 faizə yüksəlib. Hədəf isə beynəlxalq ticarətdə türk ölkələrinin öz aralarındakı dövriyyəsinin 10 faizə çatdırılmasıdır.

TDT-nin baş katibi Kubanışbek Ömuraliyev “Euroreporter”-a müsahibəsində bildirib ki, təşkilat daha inteqrasiya olunmuş və nüfuzlu birliyə çevrilmək üçün bütün imkanlara malikdir. Öz maraq və dəyərlərinə uyğun olaraq beynəlxalq arenada öz mövqelərini gücləndirən türk dövlətlərinin əsas ana konseptlərindən biri iqtisadi gücün vahid blokda inkişaf etdirməkdir. K.Ömuraliyev qeyd edib ki, TDT ölkələri arasında böyük iqtisadi potensial var, hazırda həmin potensialın az bir hissəsi ticari mübadilələrə cəlb olunub. Bu imkanları ən azı 3-4 dəfə inkişaf etdirmək mümkündür.

Türk dövlətləri 2025-ci ildə birgə ticarəti ən azı 60 milyard dollara, əlavə dəyərləri isə 2 trilyon dollara çatdırmağı hədəfləyir. Ona görə də türk dövlətləri öz iqtisadi güc və potensiallarını vahid zəncirdə birləşdirməklə regionda və dünyada global ticarətin və iqtisadiyyatın inkişafında rolunu artırmaq niyyətindədir.

TDT ölkələri ticarət dövriyyəsinin artırılması üçün bir sıra hədəf nöqtələri müəyyənləşdirib ki, onlardan biri Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunda (Orta Dəhliz) nəqliyyat və logistika dağantılarını inteqrasiya etmək, dəhlizin daşıyıcılıq gücünü və rentabelliyyətini möhkəmləndirməkdir. Bu məqsədlə Orta Dəhliz boyunca infrastrukturun təkmilləşdirilməsi, azad gömrük və ticarət rejimlərinin təmin edilməsi istiqamətində ardıcıl tədbirlər görülməkdədir. TDT-nin baş katibi qeyd edib ki, hazırda nəqliyyat və gömrük əməkdaşlığı dərinləşdirilib və sadələşdirilmiş gömrük dəhlizinin formalaşdırılması işləri yekunlaşmaqdadır. Bu sahədə ən mühüm sazişlərdən biri sadələşdirilmiş gömrük dəhlizinin yaradılması ilə bağlı sazişdir. Sənəd qarşılıqlı ticarət əməliyyatları zamanı gömrük prosedurlarının asanlaşdırılması və daşıma-logistika rejiminin yumşaldılmasını, eləcə də ticarətin elektronlaşdırılmasını, rəqəmsal məlumat mübadiləsinə nəzərdə...

➔ Bax səh. 6

➔ Bax səh. 3

İƏT-in fəal və məsuliyyətli üzvü...

Bu dəfə Ciddədə ...

➔ Bax səh. 5

Fransanın əsassız iddiaları...

➔ Bax səh. 4

Fikirdə, əməldə birlik!

➔ Bax səh. 6

“Küləkli çərşənbə”

➔ Bax səh. 8

Ermənistan revanşizm və sürətli silahlanma yolunda

Son vaxtlarda Ermənistanla Hindistan arasında hərbi sahədə əməkdaşlıq daha da intensivləşib. Bu günlərdə Ermənistanın Hindistandakı səfiri Vaaqn Afyan Müdafiə Nazirliyində Hindistan Müdafiə Nazirliyinin beynəlxalq əməkdaşlıq üzrə birgə katibi Vişvəş Neqi ilə görüşüb. V.Neqi Ermənistanın Hindistandakı hərbi attaşesi polkovnik Arkadi Tonoyanın mühüm missiyasını alqışlayıb. Bu barədə Ermənistanın Hindistandakı səfirliyi məlumat yayıb. Bildirilib ki, tərəflər iki ölkənin müdafiə nazirlərinin görüşündən sonra əldə olunmuş razılaşmaların həyata keçirilməsi, qarşılıqlı səfərlərin təşkili, müdafiə sahəsində məsləhətləşmələrin davamlılığının təmin edilməsi, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi məsələlərini müzakirə ediblər.

Eyni zamanda, Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyanın Hindistana səfəri çərçivəsində bu ölkənin xarici işlər naziri Subrahmanyam Caisankar və digər rəsmi şəxslər arasında görüşləri baş tutub. Bu görüşlərdə də əsas müzakirə mövzularından biri müdafiə sahəsində əməkdaşlıq olub.

Göründüyü kimi, iki ölkənin rəsmiləri davamlı olaraq bir araya gələrək qeyd olunan istiqamətdə əməkdaşlığın daha geniş imkanlarını axtarırlar ki, bu da suallar yaratmaya bilməz. Sözdə sülh yaratma prosesinə sadiqlikdən danışan Ermənistan rəsmilərinin realıqda buna zidd olan mövqə sərgiləmələri, o cümlədən Hindistanla hərbi sahədə əməkdaşlığı gücləndirməklə bağlı müzakirələr aparmaları hansı məqsədə xidmət edir?

Bu gün məğlub Ermənistan revanşizm əhval-ruhiyyəsi hakim kəşilib, desək, əsl həqiqəti ifadə etmiş olarıq. Revanşistlər həm iqtidar komandasında, həm də müxalifət düşərgəsində yer alırlar. Eyni zamanda, onlar bəzi xarici qüvvələr tərəfindən dəstəklənilir. Cənubi Qafqaz coğrafiyasında siyasi və iqtisadi məqsədlər güdən Fransa kimi ölkələr özlərinin regional maraqlarına Ermənistan üzərindən nail olmağa çalışırlar və bu məqsədlə rəsmi İrəvanı yeni müharibəyə təhrik edirlər.

Ermənistanın yeni müharibəyə təhrik...

➔ Bax səh. 5

Kecmiş “baş bankir” ABS-a qarşı...

➔ Bax səh. 7

Suriyada gərginlik davam edir

➔ Bax səh. 7

Minimum əmək haqqı yüksəlib, müavinət və təqaüdlər artırılır...

Məlum olduğu kimi 2025-ci ilin yanvar ayından etibarən ölkəmizdə beşinci sosial islahat paketi çərçivəsində sosial artımların icrasına start verilib. Dövlət başçısının imzaladığı “Əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması sahəsində tədbirlərin davam etdirilməsi haqqında” sərəncamına uyğun olaraq, ilk növbədə, minimum əməkhaqlarının artımı təmin edilib. Minimum aylıq əməkhaqqının məbləği 16 faiz artırılaraq 345 manatdan 400 manata çatdırılıb. Bu artımlar sayəsində dövlət və özəl sektorda çalışan insanların maaşlarının ən aşağı məbləği 400 manat təşkil etməkdədir.

Minimum əmək haqqındakı artım sadəcə aşağı maaş alanların deyil, eləcə də vahid tarif cədvəlinin (VTC) bütün pillələri üzrə əmək haqlarında artımların təmin etməkdədir. Belə ki, dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən sahələrdə çalışan işçilərin aylıq tarif (vəzifə) maaşları da təxminən bir ay müddətində bu sərəncama uyğunlaşdırılacaq və artırılaçaq. Sosial, elm, səhiyyə, mədəniyyət, gənclər və idman, kənd təsərrüfatı, ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsi, mənzil-kommunal, nəqliyyat və rabitə, meliorasiya, su təsərrüfatı və baliqçılıq sahələrində çalışan dövlət qulluqçusu statusu olmayan işçilərin də əmək haqqında artımlar qeydə alınmaqdadır.

Peşə hazırlığı ilə bağlı təqaüdlər 14 faiz artırılıb

Ölkə üzrə ən əhatəli artımlardan biri olan əmək pensiyalarının indeksasiyası da tam təmin edilib və indeksləşdirmə bütün növ əmək pensiyaçılarına şamil olunub. “Əmək pensiyaları haqqında” Qanunun 4-cü maddəsinə əsasən, yaşa görə əmək pensiyası, əlilliyə görə əmək pensiyası və ailə başçısı itirməyə görə əmək pensiyasıdır. Ona görə də, növbədən asılı olmayaraq bütün əmək pensiyaçılarının pensiya məbləğində indeksasiyalar üzrə artımlar hesablanaraq ötən aydan ödənişi təmin edilib. Həmin pensiyaçıların təqaüdləri 8,4 faiz artıb.

Ötən aydan qüvvəyə minən minimum pensiya məbləğinin artımları da artıq təmin olunub və həmin pensi-

yaçılar 320 manat məbləğində təqaüdlərini əldə ediblər. Eləcə də ünvanlı dövlət sosial yardımı ilə bağlı artımlar da yarımdan hesablanmaqla hazırda bu vəsaiti alan ailələrə artımlarla birgə ödənilməkdədir.

Minimum əmək haqqı artımından sonra bir sıra təqaüdlərdə də artımlar öz həllini tapıb. “Məşğulluq haqqında” qanuna əsasən, Azərbaycan peşə hazırlığına cəlb olunmuş şəxslərə minimum əməkhaqqının 50 faizi məbləğində təqaüd verilir. 2025-ci ilin yanvar ayından minimum əmək haqqı 345 manatdan 400 manatadək yüksəldiyindən bu təqaüd məbləği də artırılıb. Əvəllər həmin vətəndaşlarımıza ödənilən aylıq məbləğ 172,5

manat idisə, indi həmin təqaüd artırılaq 200 manat olub. Bu o deməkdir, peşə hazırlığına cəlb olunmuş şəxslərə verilən təqaüd məbləği 14 faiz artırılıb. Yaxın günlərdə digər təqaüdlərdə də artımlar təmin ediləcəkdir.

Sosial paket çərçivəsində nəzərdə tutulan bir sıra müavinətlərdə də artım reallaşmaqdadır. Həmin artımların da artmasına əsas hüquqi-iqtisadi təminat verən amil minimum əmək haqqı məbləğinin dəyişməsidir. Çünki ölkəmizdə bəzi sosial müavinətlərin məbləği minimum əmək haqqı ilə birbaşa bağlıdır və minimum əmək haqqındakı dəyişiklik onların məbləğində artımlar ilə müşahidə olunur. Onlardan biri cəza çəkməkdən azad edilmiş tibbi və sosial yardıma ehtiyacı olan şəxslərə ödənilən müavinətlərdir. Həmin müavinətin məbləği minimum əmək haqqının 4 misli həcmindədir. Bu o deməkdir ki, həmin müavinətin məbləği də artıq 1380 manatdan 1600 manatadək yüksəlir.

Sosial paket üzrə bütün artımlar da təmin ediləcək

Həmçinin, özəlləşdirilən və idarəetməyə verilən dövlət müəssisələrinin istehsalat qəzası və yaxud peşə xəstəliyi nəticəsində sağlamlığı pozulmuş işçisinə və ya bu səbəbdən həlak olmuş işçisinin ailə üzvlərinə və himayəsində olan digər şəxslərə ödənilən aylıq müavinətlərin məbləği də artırılıb. Belə ki, peşə əmək qabiliyyəti itirildikdə - minimum aylıq əməkhaqqının əmək qabiliyyətinin itirilmə faizi məbləğində ödənilir. Məsələn, peşə əmək qabiliyyətini itirmə faizi 80 faizdirsə o zaman həmin aylıq müavinətin məbləği

himayəsində olan digər şəxslərə aylıq müavinətin məbləği isə 345 manatdan 400 manata

çatdırılıb.

Artımın baş verdiyi digər ödəniş dəfn üçün müavinətdir. Belə ki, əmək pensiyaçıları vəfat etdikdə isə

276 manatdan 320 manatadək artırılıb.

Belə hallarda dünyasını dəyişənlərin ailə üzvlərinə və

əmək pensiyasının minimum məbləğinin üç misli məbləğində ödəniş edilir. Bu o deməkdir ki, pensiyaçı vəfat etdikdə

dəfn üçün müavinət 840 manatdan 960 manata yüksəldilib.

Minimum əmək haqqı ilə bağlılığı olmayan bir sıra sosial müavinət və təqaüdlərin artımları isə yaxın günlərdə öz həllini tapacaq. Dövlət başçısı tərəfindən sosial müavinətlər və təqaüdlərin artırılması ilə bağlı Nazirlər Kabinetinə verilmiş tapşırıq əsasən, bu istiqamətdə təkliflərin hazırlanması yekunlaşmaqdadır. Həmin sosial təkliflər toplusu ilə bağlı mart ayının sonlarında yekun qərar verildikdən sonra mövcud olacaq hüquqi mexanizmə əsasən, sosial paket üzrə bütün artımlar da təmin ediləcəkdir.

E.CƏFƏRLİ

Azərbaycanlıların tarixi torpaqlarına dinc və ləyaqətli qayıdışı...

“Qərbi Azərbaycana qayıdış prosesində QHT-lərin rolu” mövzusunda ictimai dinləmə keçirilib

Martın 10-da Milli Məclisdə İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin təşkilatçılığı ilə “Qərbi Azərbaycana qayıdış prosesində QHT-lərin rolu” mövzusunda ictimai dinləmə keçirilib. Tədbirdə Milli Məclisin deputatları, Prezident Administrasiyasının, parlament Aparatının nümayəndələri, Qərbi Azərbaycan İcmasının üzvləri, aidiyyəti dövlət qurumlarının, Qeyri-Hökumət Təşkilatlarının təmsilçiləri və digər şəxslər iştirak ediblər.

Çıxış edən Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Fazil Mustafa ictimai dinləmənin mövzusunun aktuallığından söz açaraq bu ilin fevralında Bakıda keçirilən Asiya Parlament Assambleyasının yekununda qəbul olunan Bakı Bəyannaməsində Qərbi Azərbaycanla olan soydaşlarımızın öz yurdlarına ləyaqətli qayıdışının həyata keçirilməsi ilə bağlı

müddəaların öz əksini tapmasını əhəmiyyətindən danışib. Vurgulanıb ki, Ermənistandan qovulmuş azərbaycanlıların tarixi torpaqlarına dinc və ləyaqətli qayıdışı konsepsiyasının beynəlxalq platformalarda tanınması bu soydaşlarımızın hüquqlarının bərpası və ata-baba yurdlarına qayıtmalarının təmin olunması sayələrinə böyük impuls verir. Fazil Mustafa bu işin davam etdirilməsi üçün vətəndaş cəmiyyəti institutlarının prosesə daha fəal cəlb olunması, o cümlədən parlamentlərarası platformalarda daha fəal olmaq üçün QHT-lərlə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi ilə bağlı fikirlərini bölüşüb. Sonra Milli Məclisin Qərbi Azərbaycana Qayıdış üzrə Təşəbbüs Qrupunun rəhbəri, Qərbi Azərbaycan İcması İdarə Heyətinin sədri Əziz Ələkbərov çıxış edib. O deyib ki, ötən dövrdə parlamentdə Qərbi Azərbaycana

qayıdışla bağlı müxtəlif komitələr tərəfindən beş, Qərbi Azərbaycana Qayıdış üzrə Təşəbbüs Qrupu tərəfindən bir ictimai dinləmə keçirilib.

Ə.Ələkbərov Qərbi Azərbaycana dinc yolla və ləyaqətli şəkildə qayıdış işində QHT-lərin üzərinə düşən vəzifələr, xalq diplomatiyasında onların iştirakı, təcrübəli QHT-lərin beynəlxalq əməkdaşlığının gücləndirilməsi kimi məsələlər barədə fikirlərini bildirib.

Sonra QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Agentliyinin icraçı direktoru Aygün Əliyeva Agentliyin Qərbi Azərbaycan mövzusunda həyata keçirilən fəaliyyəti haqqında slaydlarla müşayiət olunan təqdimat diqqətə çatdırıb. Aygün Əliyeva QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Agentliyinin Qərbi Azərbaycana qayıdış konsepsiyası üzrə strategiyası, bu istiqamətdə həyata keçirilən grant layihələri, onların məzmunu, yekunları və nəticələri barədə ətraflı məlumat verib. Onun sözlərinə görə, BMT-nin İnsan Hüquqları Şurasının növbəti sessiyasında Qərbi Azərbaycanla bağlı yan tədbir təşkil ediləcək. Həmin tədbir Azərbaycanın haqlı mövqeyinin beynəlxalq səviyyədə daha geniş şəkildə müzakirə olunmasına və Qərbi Azərbaycanla bağlı aktual məsələlərin diqqətə çatdırılmasına xidmət edəcək.

Tədbirdə Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanov, Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev, İnsan hüquqları komitəsinin sədri Zəhid Oruc, İctimai

birliklər və dini qurumlar komitəsi sədrinin müavini Sahib Aliyev, Elm və təhsil komitəsi sədrinin müavini Fərid İsmayilzadə, Əmək və sosial siyasət komitəsi sədrinin müavini Elşad Musayev, deputatlar Məlahət İbrahimqızı, Tənzilə Rüstəmxanlı, Ceyhun Məmmədov, Rizvan Nəbiyev, Azər Allahverənov, Milli QHT Forumunun İdarə Heyətinin sədri Rəhil İskəndərli, “Bakı Qeyri-Hökumət Təşkilatlarının Resurs və Təlim Mərkəzi” İctimai Birliyinin sədri Rəhil Zeyni, “Bakı Politoloqlar Klubu” İctimai Birliyinin sədri Zaur Məmmədov, Beynəlxalq Avrasiya Mətbuat Fondunun sədri Umud Mirzəyev, “Qarabağın Tərəqqisi Naminə” İctimai Birliyinin sədri Şəbnəm Səfərova, “Cəmiyyətin İnkişafı Mərkəzi” İctimai Birliyinin sədri Əhməd Abbasbəyli, Qərbi Azərbaycan İcmasının Müşahidə Şurasının sədri Misir Mərdanov,

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Beynəlxalq Əlaqələr üzrə prorektoru Məhərriz Hüseynova, “Azərbaycan Milli Kulinarıya Assosiasiyası” İctimai Birliyinin sədri Tahir Əmiraslanov, “Vətəndaşların Sosial Rifahı Naminə” İctimai Birliyinin sədri İradə Rızazadə çıxış ediblər, fikir və təkliflərini səsləndiriblər.

Çıxış edənlər Qərbi Azərbaycana qayıdışla bağlı Milli Məclisdə keçirilən dinləmələrin əhəmiyyətini qeyd ediblər, bu müzakirələrin azərbaycanlıların Ermənistandan deportasiya edilməsi ilə bağlı həqiqətlərin beynəlxalq müstəviyə çıxarılması, soydaşlarımızın öz ata-baba yurdlarına qayıdış hüququnun beynəlxalq miqyasda tanınması, tarixi ədalətin bərpası baxımından əhəmiyyətini vurğulayıblar.

İctimai dinləmədə Qərbi Azərbaycandakı yurd-yuvaların-

dan qovulmuş azərbaycanlıların doğma torpaqlarına qayıtmaq hüququna təmin olunması, bu məsələnin beynəlxalq müstəvidə daha geniş şəkildə işıqlandırılmasında QHT-lərin, xalq diplomatiyasının rolu, Qərbi Azərbaycana təhlükəsiz və ləyaqətli qayıdışın digər aspektləri mövzusunda fikir mübadiləsi aparılıb. Komitə sədri Fazil Mustafa müzakirələrin yekununda bu ictimai dinləmədə səmərəli fikir mübadiləsinin keçirildiyini söyləyərək, öz tarixi torpaqlarından qovulmuş azərbaycanlıların doğma yurdlarına qayıdışının təmin edilməsinin aktuallığından, tədbirdə səslənən fikirlərin ictimai əhəmiyyətindən bəhs edib. O, Qərbi Azərbaycana dinc və ləyaqətli qayıdışın yaxın zamanlarda gerçəkləşdiriləcəyinə inamını ifadə edib.

Nardar BAYRAMLI

Enerji müstəqilliyimizi gücləndirən layihə

İğdır-Naxçıvan qaz kəmərinin istifadəyə verilməsi Azərbaycan və Türkiyə bağlantısını daha da möhkəmləndirəcək

Türkiyə və Azərbaycan arasında iqtisadi əlaqələr, xüsusilə enerji və nəqliyyat sahəsində əməkdaşlıq son illərdə daha da möhkəmlənərək strateji müttəfiqliyin zirvəsinə yüksəlib. İki qardaş ölkənin dövlət

başçıların, hökumət nümayəndə heyətlərinin ardıcıl davamlı səfərləri iqtisadi əlaqələrin dinamikasını daha da gücləndirib, iqtisadi-ticarəti, investisiya dövryyələri əhəmiyyətli həcmdə artırıb. Birgə təşəb

büskərlik hər il enerji-nəqliyyat və digər sektorlarda yeni layihələrin ərsəyə gəlməsinə səbəb olur. Bu baxımdan martın 5-də Prezident İlham Əliyev və Rəcəb Tayyib Ərdoğanın videobağlantı formatında açılışını etdikləri İğdır-Naxçıvan qaz boru kəməri layihəsi iki ölkənin qətiyyətinin və iqtisadi iradəsinin növbəti təzahürü hesab edilə bilər.

Türkiyə və Azərbaycan əsasını qoyduğu meqalayihələrlə həm də regionun xəritəsini dəyişir. Azərbaycan Prezidentinin bəyan etdiyi kimi qardaş ölkə nəhəng layihələr reallaşdır. Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum, TANAP kimi neft-qaz boru xətləri layihələri hər iki ölkə ilə bərabər, digər dövlətləri birləşdirir, Avrasiyanın enerji xəritəsini dəyişdirib. Bu gün Azərbaycandan Türkiyə ərazisindən gedən qaz bir çox ölkələrin enerji təhlükəsizliyini təmin edir. Türkiyədən başqa 11 ölkə, onlardan 10 Avropa ölkəsi Azərbaycan qazını alaraq öz enerji təhlükəsizliyini gücləndirir. Eyni zamanda, birgə həyata keçirilən nəqliyyat layihələri bölgədə əməkdaşlıq üçün imkanlar

yaradır. Türkiyəni Azərbaycanla birləşdirən Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu çox gözəl üstünlüklər təmin edir, təkcə bu iki ölkə üçün deyil, həm daha geniş coğrafiya üçün sıx əməkdaşlıq bağlantılarını möhkəmləndirir. Xüsusilə də Türk dünyasını birləşdirir. Bir sözlə, Türkiyə ilə Azərbaycan arasındakı birlik, qardaşlıq bütün Türk dünyasına böyük bir töhfədir.

İki ölkənin müəllifi olduğu enerji-nəqliyyat layihələri yalnız iqtisadi deyil, həm də siyasi və strateji əhəmiyyətə malikdir. Strateji müttəfiqlik əlaqələrinin inkişafı ölkələrimiz qarşısında duran problemlərin uğurla həllinə imkan yaradır. Bu işbirliyinin mühüm nəticələrindən biri də illərdir Ermənistanın yaratdığı blokada şəraitində yaşamağa məcbur olan Naxçıvan Muxtar Respublikasının enerji təminatının daha etibarlı seviriyəyə çatdırılmasıdır. Azərbaycan və Türkiyə liderlərinin uzadığorən siyasətinin nəticəsi kimi ərsəyə gələn İğdır-Naxçıvan qaz kəməri məhz bu məqsədlərə xidmət edir.

İğdirdən Sədərək rayonuna qədər uzunluğu 97,5 kilometr olan İğdır-Naxçıvan qaz xətti gündə 2 milyon kubmetr, ildə isə 730 milyon kubmetr qaz ötürmək qabiliyyətinə malikdir ki, bununla da Naxçıvanın qaza tələbatı sabit və etibarlı bir mənbədən tam qarşılanacaq. Qeyd edək ki, hazırda Naxçıvan qazla Azərbaycan və İran arasındakı svop

Strateji müttəfiqlik problemlərin uğurla həllinə imkan yaradır

müqaviləsi əsasında təmin olunur, İğdır-Naxçıvan xəttinin istifadəyə verilməsi bu asılıqlı tamamilə aradan qaldıracaq, enerji təhlükəsizliyi möhkəmlənəcək. Gələcəkdə çox ar

tırılması nəzərdə tutulur. Layihə, eyni zamanda, Azərbaycanın enerji müstəqilliyini gücləndirəcək, həm də Türkiyə ilə iqtisadi bağları daha da möhkəmləndirəcək.

İqtisadi hədəf 15 milyard dollar ticarət dövryyəsidir

Son 2 ildə Azərbaycan və Türkiyə arasında qarşılıqlı ticarət dövryyəsinin həcmi 8 milyard dollara çatıb, qardaş ölkə respublikamızın ümumi ticarət portfelində ikinci yerdə qərarlaşıb. Türkiyə və Azərbaycanın əsas hədəfi ticarət dövryyəsi

nin həcmi 15 milyard dollara qədər yüksəltməkdir. Bu hədəfə çatmaq üçün davamlı tərəflər kompleks tədbirlər həyata keçirir. Həmin tədbirlərdən biri kimi Preferensial Ticarət Sazişi mühüm əhəmiyyət daşıyır. Saziş 15 mal qrupu üzrə tariflərin

azaldılması, qeyri-tarif maneələrinin aradan qaldırılması ilə iki ölkə arasındakı idxal-ixrac əməliyyatlarını artıraraq ölkələrin qoyduqları ticarət dövryyəsi hədəfinə çatmasını sürətləndirəcək və eyni zamanda, sormayələr üçün yeni axını təmin edəcək.

Türkiyə və Azərbaycan Şərq-Qərb və Orta Dəhlizdə qarşılıqlı əməkdaşlığı möhkəmləndirərək tranzit-nəqliyyat potensialını daha da inkişaf etdirməkdədir. Orta Dəhlizin ən mühüm nəqliyyat axınlarından biri kimi strateji əhəmiyyətini artıran Bakı-Tbilisi-Qars yolunun genişləndirilməsi sayəsində yeni nəqliyyat sxeminin əsas qolu olan Qars-İğdır-Naxçıvan dəmir yolu nəqliyyat şəbəkələrinin inteqrasiyasına səbəb olacaq. Bu dəmir yolu xətti Naxçıvan vasitəsilə Türkiyə və Avropaya çıxış imkanlarını artıracaq. Bu, ticari-iqtisadi dövryyələrin də həcmi artmasında mühüm rol oynayacaq.

İnvestisiyaların həcmi 30 milyard dollara yüksəldiləcək

İki qardaş ölkə biznes icmaları arasında daha çox layihələrin icrasına və işgüzar münasibətlərin səmərəliliyinə xüsusi diqqət yetirərək qarşılıqlı sərmayələrin yatırılmasında bir sıra institusional və iqtisadi stimullardan, güzəşt alətlərindən də istifadə etməkdədir. Hazırda Türkiyənin Azərbaycana yatırdığı investisiyaların ümumi həcmi 12,5 milyard dollar, Azərbaycan şirkətlərinin Türkiyəyə yatırdığı investisiyaların həcmi isə 20 milyard dollara bərabərdir. Sərmayə qoyuluşlarının coğrafiyası çoxşaxəlidir və son illərdə bu tendensiya daha da artır. Hazırda Türkiyədə 2 minə yaxın Azərbaycan şirkəti çalışır ki, onların bu ölkəyə yönəldiyi investisiyalar tikinti, nəqliyyat,

enerji, neft-kimya, sənaye və digər sahələri əhatə edir. Türkiyənin isə Azərbaycanda 4 mindən çox şirkəti fəaliyyət göstərir ki, onların ölkəmizin iqtisadiyyatına yatırdığı sərmayələr maliyyə, bank, sığorta, rabitə, nəqliyyat, infrastruktur, sənaye, enerji, ticarət, kənd təsərrüfatı, turizm, xidmət və digər sahələrdə cəmləşib.

Həmçinin 2024-cü ilin iyun ayında "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında gəlirlərə görə vergilərə münasibətdə ikiqat vergitutmanın aradan qaldırılması və vergidən yayınmanın qarşısının alınması haqqında Saziş" qüvvəyə minib və sənədə əsasən, iki qardaş ölkə ara

sında qarşılıqlı ticarətin və xarici investisiyaların həcmi artırılması, birgə iqtisadi layihələrin icrasında təşəbbüskarlığın daha da gücləndirilməsi nəzərdə tutulur. Saziş, həmçinin Türkiyə şirkətlərinin azad ərazilərdə investisiya güzəştliyinə və stimullaşdırıcı iqtisadi alətlərdən istifadəsinə də geniş zəmin yaradır. Bu baxımdan türk sərmayəçilərinin Qarabağ və Şərqi-Zəngəzurdə investisiya qoyuluşlarına maraqları daha da böyüyür və investisiya gündəliyinin yeni ünvanı kimi azad əraziləri ön plana çəkir. Hədəf yaxın 5 ildə qarşılıqlı sərmayə qoyuluşlarının 2 dəfə artırılması, təkcə Türkiyə şirkətlərinin Azərbaycanda yatırdığı investisiyaların həcmi 25-30 milyard dollara çatdırılmasıdır.

Naxçıvanın "yaşıl enerji"sinin Türkiyəyə ixracı

Azərbaycan və Türkiyə arasında iqtisadi əməkdaşlığın gündəliyində enerji sahəsi xüsusi yer tutur, iki ölkə enerjinin müasir saxsəsi olan "yaşıl enerji" üzrə birgə təşəbbüsləri daha da artırmağı hədəfləyir. Bərpaolunan enerji sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi, "yaşıl" investisiyaların artırılması və işbirliyi potensialının reallaşdırılması üçün Türkiyə biznes icmasının fəallığının yüksəldilməsi nəzərdə tutulur. Bu layihələrdə də

Naxçıvan ön planda dayanır. Muxtar Respublikanın zəngin "yaşıl enerji" resurslarının Türkiyə vasiyyətli region ölkələrinə nəqli nəzərdə tutulur.

İki ölkə arasında enerji sahəsində əldə edilmiş razılaşmaya əsasən, Türkiyə Mərkəzi Asiya-Xəzər-Avropa "yaşıl enerji" kabelinə qoşulacaq və bölgədə yeni meqənerji platforması təsis olunacaq.

E.CƏFƏRLİ

İƏT-in fəal və məsuliyyətli üzvü...

Azərbaycan Nablusda 600 nəfərlik məktəbin tikintisini öhdəsinə götürüb

Azərbaycan beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində fəal siyasət həyata keçirir. Bu baxımdan, Azərbaycan dövləti İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı (İƏT) ilə geniş əlaqələrə malikdir. Beynəlxalq müstəvidə İslam həmrəyliyinə və sivilizasiyalararası dialoqun inkişafına mühüm töhfələr verən ölkəmiz bu nüfuzlu təşkilatın fəal üzvlərindən biridir.

İƏT nüfuzlu beynəlxalq qurum olaraq ötən illər ərzində hər zaman Ermənistanın işğalçı siyasətini pisləyib, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinə dəstək nümayiş etdirib. Bu qurum, həmçinin Xocalı faciəsini soyqırımı kimi tanıyıb. Təqdirəlayiq haldır ki, 44 günlük Vətən müharibəsində də İƏT Azərbaycanın haqq işinə dəstək nümayiş etdirib. İƏT-in Baş Katibliyinin, İƏT-in Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü ilə bağlı Tomas Qrupunun üzvlərinin və İslam Ölkələri Elm, Təhsil və Mədəniyyət Təşkilatının (İSESCO) nümayəndə heyətləri bir neçə dəfə ölkəmizin işğaldan azad edilmiş ərazilərinə səfər ediblər. Onların Ermənistan tərəfindən İslam irsinə qarşı törədilmiş vəhşiliklərin bilavasitə şahidi olmasının da böyük əhəmiyyəti var. Çünki Ermənistanın İslama qarşı tutduğu düşmənçilik mövqeyi bütün müsəlman ölkələrinin ictimaiyyətinə çatdırılır.

Qeyd edək ki, Azərbaycan İƏT-in tədbirlərində də fəal iştirak edir. Belə ki, Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Səudiyyə Ərəbistanı Krallığına işgüzar səfəri çərçivəsində İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) Xarici İşlər Nazirləri Şurasının fövqəladə sessiyasında iştirak və çıxış edib. C. Bayramov müqəddəs Ramazan ayı münasibətilə bütün İslam dünyasına ən xoş arzularını çatdırıb. Qəzza bölgəsi və Fələstindəki mövcud humanitar böhran, günahsız insanların kütləvi tələfatı, infrastrukturun məhvli, bölgədəki qida və su qıtlığının narahatlıq mənbəyi olaraq qaldığı, mülki şəxslərin ölümünə səbəb olan güc təcbiqinin qəbuləlməz olduğu və bu vəziyyətə son qoyulması üçün təcili və qətiyyətli addımların atılmasının vacibliyi qeyd edilib. Bu istiqamətdə, beynəlxalq hüququn suverenlik, ərazi bütövlüyü və güc təcbiqinin yolverilməzliyi prinsiplərinin üstün tutulmalı olduğu diqqətə çatdırılıb.

Nazir ölkəmizin yanvar ayında əldə olunmuş atəşkəsi

Ceyhun Bayramov: Azərbaycan hər zaman Fələstin xalqına dəstək göstərməyə hazırdır

müsbət qiymətləndirdiyi diqqətə çatdırıb, mövcud həssas vəziyyətdə atəşkəsin pozulması və eskalasiyaya gətirəcək addımlardan çəkinməsinin vacibliyini vurğulayıb. Əldə olunmuş atəşkəsin beynəlxalq hüquqa, o cümlədən Fələstin xalqının legitim istəklərinə əsaslanan dayanıqlı sülh prosesinin başlanğıcı rolunu oynamasının əhəmiyyəti qeyd edilib. Bu kontekstdə Azərbaycanın münasibətinin "iki dövlət" prinsipi əsasında, beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri, BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrinə uyğun həllini dəstəklədiyi bir daha diqqətə çatdırılıb.

C. Bayramov hazırkı dövrdə göstərilən sülh təşəbbüslərindən əlavə humanitar yardım səylərinin əhəmiyyəti də qeyd edib. Azərbaycanın İƏT-in məsuliyyətli üzvü kimi, həmçinin 2026-cı ildə İƏT-in sədri olaraq hər zaman qardaş Fələstin xalqına dəstək göstərməyə hazır olduğu diqqətə çatdırılıb. Bu istiqamətdə öncəki illərdən əlavə eskalasiyanın başladığı 2023-cü ildən etibarən Azərbaycanın Fələstin xalqının humanitar vəziyyə-

tinin yüngülləşdirilməsi məqsədilə 2 milyon ABŞ dolları həcmində yardım göstərdiyi bildirilib. Ölkəmizin, həmçinin Fələstin xalqına təhsil və səhiyyə sahəsində dəstək üzrə təşəbbüs göstərdiyi, bu istiqamətdə 2024-2025-ci illər üzrə Fələstindən olan 15 tələbəyə "Heydər Əliyev adına Beynəlxalq Təhsil Qrantı"nın ayrıldığı, həmçinin Azərbaycanın Nablusda 600 nəfərlik məktəbin tikintisini də öhdəsinə götürdüyü diqqətə çatdırılıb.

Azərbaycan Misirin Qəzzanın bərpası ilə bağlı planını dəstəkləyir

Nazir çıxışı zamanı ölkəmizin Qəzzanın bərpası və yardım göstərilməsi üzrə Misir tərəfindən irəli sürülmüş və 4 mart tarixində Fövqəladə Ərəb Sammiti zamanı təsdiqlənmiş planı dəstəklədiyini vurğulayıb. Xatırladaq ki, samitdə 22 ərəb dövlətinin dövlət başçıları, yüksək səviyyəli nümayəndələri, XİN başçıları, eləcə də BMT-nin və İƏT-in Baş katibləri, Avropa Şurasının və Afrika İttifaqının prezidentləri iştirak ediblər. Tədbirdə Qəzzanın bərpası ilə bağlı Misirin təklif etdiyi plan müzakirə olunub. Sammit Qahirə Bəyannaməsinin qəbulu ilə yekunlaş

şıb. Bəyannamədə regionda atəşkəsin əldə olunmasında, sülhün və sabitliyin bərpa edilməsində ABŞ-ın və qonşu dövlətlərin səyləri təqdir olunub, Fələstin hakimiyyətinin Qəzzanın idarəsi ilə bağlı təklifi qəbul edilib. Eləcə də bəyannamədə Fələstin və İsrail xalqlarının təhlükəsizliyini təmin edəcək beynəlxalq sülhməramlı qüvvələrin Qəzzaya və Qərb Sahilinə yerləşdirilməsinin əhəmiyyəti vurğulanıb. Bundan başqa, BMT ilə əməkdaşlıq şəraitində Qəzza ilə bağlı beynəlxalq fondun yaradılması təklifi müsbət dəyərləndirilib.

Nardar BAYRAMLI

Ölkəmizdə siyasi dialoq mühiti dərinləşir

Ölkəmizdə siyasi dialoq mühitinin daha da dərinləşdirilməsi məqsədilə müxtəlif layihələr icra olunur. Azərbaycan ictimaiyyəti son illər özində iqtidarın mövcud istiqamətdəki davamlı təşəbbüslərinin şahidi-dir. Siyasi dialoq ilə əlaqədar bütün təşəbbüslər mətbuatda işıqlandırılır və bu məlumatlar ictimaiyyət üçün tam olaraq açıqdır.

Qeyd edək ki, siyasi dialoq mühitinin təşviqi ilə bağlı təşəbbüslər institusional və qanunverici müstəvilərdə olmaqla yanaşı, ölkəmizdə yeni siyasi mədəniyyətin formalaşdırılması kimi mühüm sahəni də əhatə edir. Təsədüfi deyil ki, Prezident İlham Əliyev çıxış və müsahibələrində siyasətdə sağlam münasibətlərin bərqərar olunması, siyasi dialoq mühitinin əhəmiyyəti və konstruktiv əməkdaşlığın vacibliyi kimi önəmli demokratik məzmunlu təzahürləri davamlı olaraq qeyd edir. Ölkəmizdə fəaliyyət göstərən siyasi partiya nümayəndələrinin, tanınmış politoloq və siyasi şərhçilərin, habelə internet televiziya kanalları rəhbərlərinin, qəzet redaktorlarının və digər jurnalistlərin martın 6-da Xankəndi, Əsgəran və Xocalıya növbəti birgə səfərinin təşkil olunması da ölkəmizdə dialoq mühitinin nümunəsidir.

Arzuxan Əlizadə: Siyasi islahatlar sağlam dialoqa xidmət edir

Məsələ ilə bağlı qəzetimizə açıqlama verən Azərbaycan Milli İstiqlal Partiyasının (AMİP) sədri, millət vəkili Arzuxan Əlizadə bildirib ki, ölkəmizdə fəaliyyət göstərən siyasi partiyaların mütləq əksəriyyətinin yeganə amalı inkişaf siyasətinə dəstək vermək və bu prosesdə fəal iştirak etməkdir. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan Prezidentinin iradəsi əsasında milli həmrəyliyə və sağlam dialoqa xidmət edən siyasi islahatlar mühüm yeniliklərə yol açıb: “Dialoqun inkişafı əksər siyasi partiyaların həm iqtidarla, həm də öz aralarında sağlam münasibətlər formalaşdırıb. Ümummilli məsələlərdə də vahid mövqə yaranıb. Fikrimcə, ölkəmizdə postmüharibə

dövründə dialoqun daha da gücləndirilməsi olduqca vacibdir. Bu mənada, işğaldan azad olunmuş ərazilərimizə təşkil olunan səfərlər çox əhəmiyyətlidir”.

A.Əlizadə qeyd edib ki, hazırda işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə, o cümlədən Xankəndi, Xocalı və Əsgərandə böyük quruculuq işləri həyata keçirilir. “Siyasi partiyalar olaraq bu prosesdə dövlətimizə siyasi dəstək verməliyik. Ölkəmizdə ümummilli məsələlərdə həmrəylik və birliyimizi hər zaman qorumalıyıq”, deyər partiya sədri vurğulayıb.

Fazil Mustafa: Belə səfərlər partiyalararası dialoqun inkişafına kömək edir

Böyük Quruluş Partiyasının (BQP) sədri, parlamentin komitə sədri Fazil Mustafa bildirib ki, Prezident Administrasiyasının işğaldan azad edilmiş ərazilərimizə təşkil etdiyi səfərlər çox yüksək səviyyədədir. Onun sözlərinə görə, bu əraziləri görmək, işğaldan azad olunmuş torpaqlarımızı bir daha ziyarət etmək bir xoşbəxtlikdir: “İndi bu torpaqlarda Azərbaycan bayrağı dalğalanır, hər yerdə quruculuq işləri gedir. Bu, bütün Azərbaycan üçün böyük fəxrətdir. Biz də siyasi partiyalar olaraq burada olan mənzərəni müşahidə etdikcə, özümüzün düşüncəmizi, dünyagörüşümüzü daha fərqli formada inkişaf etdiririk və bura ilə bağlı təəsüratlarımızı formalaşdırırıq”.

Partiya sədri qeyd edib ki, belə səfərlər, həm də partiyalararası dialoqun inkişafına kömək edir, partiya təmsilçiləri, media nümayəndələrinin bir yerdə gələcək barədə düşüncələri firsət yaradır: “Ona görə də çox faydalı bir tədbirdir və biz bundan ancaq bəhrələndik. Qarabağa növbəti səfərlə bağlı təəsüratlarımız çox böyükdür”.

çiləri, media nümayəndələrinin bir yerdə gələcək barədə düşüncələri firsət yaradır: “Ona görə də çox faydalı bir tədbirdir və biz bundan ancaq bəhrələndik. Qarabağa növbəti səfərlə bağlı təəsüratlarımız çox böyükdür”.

Elşən Musayev: Ümummilli məsələlər bizdən hər zaman birlik və həmrəylik tələb edir

“Prezident Administrasiyasının təşkilatçılığı ilə biz növbəti səfərimizdə Qarabağda baş verən quruculuq işləri ilə tanış olmaq, həm də bu ərazilərdə görülən işlərin, proseslərin şahidi olmaq, əhalinin məskunlaşması ilə bağlı bilgilər əldə etmək fürsəti qazandıq. Çox sevindik. Çünki, illər öncə bunu arzulayırdıq. Amma zaman göstərdi ki, biz gəldik və bayrağımızı burada dalğalandırdıq”. Bu fikirləri isə Azərbaycan Demokratik Maarifçilik Partiyasının sədri (ADMP), millət vəkili Elşən Musayev deyib. E.Musayev bildi-

rib ki, artıq Qarabağ Universiteti fəaliyyət göstərir, Qarabağ stadionu qarşımıza panorama olaraq açılır, binələr tikilir, insanlar köçməyə başlayırlar və biz Qarabağın artıq həqiqətən də tam mənada Azərbaycanı bütövləşdirdiyinin şahidi oluruq.

“Ona görə də bu səfərin təşkilatçılarına təşəkkür edirik. Belə gözəl səfərlər, həm də partiyalararası dialoqun inkişafına da fayda verir. Çünki bütün bunlar ümummilli məsələlərdir ki, bizdən hər zaman birlik və həmrəylik tələb edir”,-deyər partiya sədri vurğulayıb.

Nardar BAYRAMLI

İtkin düşmüş şəxslərlə bağlı

Beynəlxalq söylərin səfərbər edilməsi vacibdir

Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov martın 10-da İtkin Düşmüş Şəxslər üzrə Beynəlxalq Komissiyanın Baş direktoru Katrin Bomberger ilə görüşüb.

Nazirliyin Mətbuat xidməti idarəsindən verilən məlumata görə, görüşdə Ermonistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzü və ərazilərimizin işğalı zamanı itkin düşmüş azərbaycanlılar məsələsi, itkin düşmüş şəxslərin tapılması və kimliklərinin müəyyənləşdirilməsi istiqamətində mövcud vəziyyət, habelə beynəlxalq əməkdaşlıq is-

tiqamətində söylər müzakirə olunub.

Nazir Ceyhun Bayramov “itkin düşmüş şəxslər” məsələsinin hər zaman əsas diqqət mərkəzinə olduğu, 1990-cı illərin əvvəllərində Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində mülki şəxslər, uşaqlar və qadınlar da daxil olmaqla, 4000-ə yaxın azərbaycanlının itkin düşdüyünü diqqətə çatdırıb.

2023-cü ildən etibarən ölkəmizin bu məsələ ilə bağlı məlumatlılığın artırılması üçün beynəlxalq konfranslar təşkil etdiyi, Azərbaycan Respublikası

nın Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının bu işdə fəal rol oynadığı qeyd olunub.

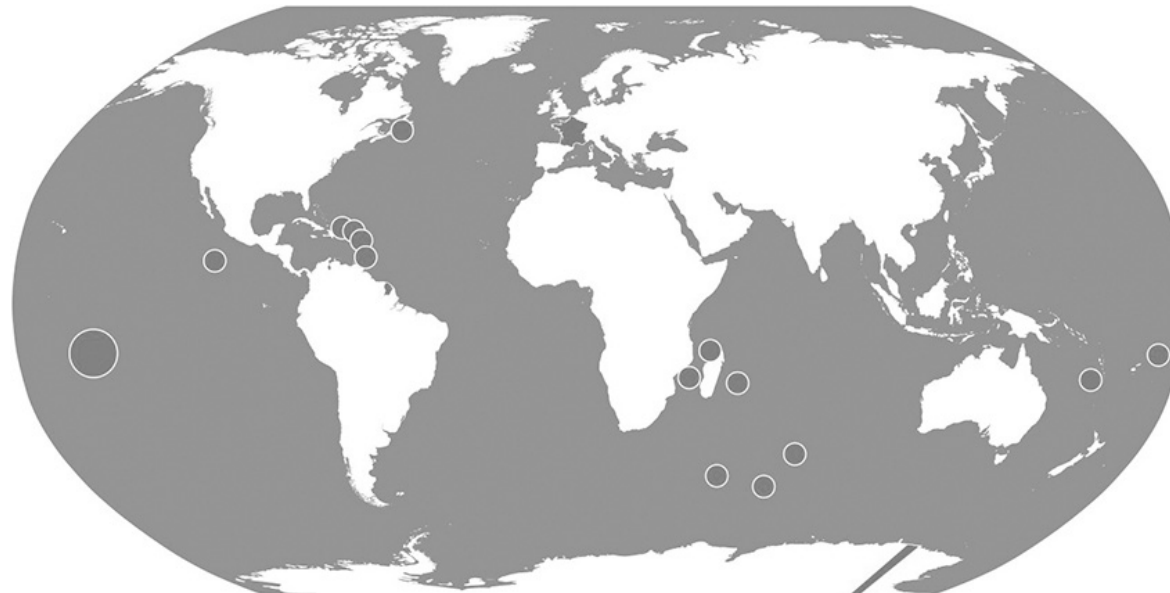
İtkin düşmüş şəxslər məsələsinin həllini tapması istiqamətində beynəlxalq söylərin səfərbər edilməsinin vacibliyi vurğulanıb.

Nazir itkin düşən şəxslərin taleyinə aydınlıq gətirilməsinin həm qanunun aliliyi, ədalət, həm də münafişə sonrası münasibətlərin normalaşması baxımından önəmini nəzərə alaraq, beynəlxalq ictimaiyyətin bu məsələdə rolunun vacib xarakter daşdığını vurğulayıb. Ölkəmizin işğaldan azad olunmuş ərazilərdə indiyədək 23 kütləvi məzarlıq aşkarladığı qeyd edilib. Bununla yanaşı, itkin düşmüş şəxslərin yerinin müəyyən edilməsi prosesinə minə təhdidinin ciddi şəkildə maneə törətdiyi bildirilib.

Söhbət zamanı tərəflər, həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıblar.

Fransanın əsassız iddiaları...

Azərbaycan qətiyyətlə rədd edir

Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ayxan Hacızadə Fransanın dənizasıırı ərazilər naziri Manuel Valsın “BFMTV”-yə müsahibəsi zamanı ölkəmiz əleyhinə səsləndirdiyi əsassız iddialara dair yerli medianın sualını cavablandırıb.

Jurnalistlərin “Fransanın dənizasıırı ərazilər naziri Manuel Valls səsləndirdiyi ziddiyyətli fikirlərin Fransanın dənizasıırı ərazilərində baş verən zorakılıq aktları, müstəqillik tələb edən xalqların hərəkatlarının boğulması faktları qarşısında nə qədər zəif arqumentlər olduğunu özü də etiraf edir.

Nazir Manuel Vallsın fikirləri, Fransanın öz “strateji maraqları” muzakirə mövzusu olduqda fikir azadlığı, müstəqillik kimi anlayışları da qurban verməyə hazır olduğunu nümayiş etdirməsi, əslində, bu ölkənin ikili standartlar yanaşmasından xəbər verir.

Fransa tərəfindən bu kimi iddialar səsləndirməklə ölkəmizə qarşı apardığı əsassız qarayaxma kampaniyasını dayandırmağı tələb edirik.

kənin “3 okean və 5 qitədə” mövcud olduğunu iddia edən Manuel Vallsın Azərbaycana qarşı növbəti dəfə səsləndirdiyi cəfəng iddialar, Fransanın həmin xalqlar arasında dayaqlarını itirməsi ilə bəzişmədiyinə növbəti təzahüründən başqa bir şey deyil.

Ölkəsinə “nadir güc” kimi qələmə verən nazir Manuel Valls səsləndirdiyi ziddiyyətli fikirlərin Fransanın dənizasıırı ərazilərində baş verən zorakılıq aktları, müstəqillik tələb edən xalqların hərəkatlarının boğulması faktları qarşısında nə qədər zəif arqumentlər olduğunu özü də etiraf edir.

Nazir Manuel Vallsın fikirləri, Fransanın öz “strateji maraqları” muzakirə mövzusu olduqda fikir azadlığı, müstəqillik kimi anlayışları da qurban verməyə hazır olduğunu nümayiş etdirməsi, əslində, bu ölkənin ikili standartlar yanaşmasından xəbər verir.

Fransa tərəfindən bu kimi iddialar səsləndirməklə ölkəmizə qarşı apardığı əsassız qarayaxma kampaniyasını dayandırmağı tələb edirik.

Ermənistan revansizm və sürətli silahlanma yolunda

Son vaxtlarda Ermənistanla Hindistan arasında hərbi sahədə əməkdaşlıq daha da intensivləşib. Bu günlərdə Ermənistanın Hindistandakı səfiri Vaaqn Afyan Müdafiə Nazirliyində Hindistan Müdafiə Nazirliyinin beynəlxalq əməkdaşlıq üzrə birgə katibi Vişveş Neqi ilə görüşüb. V.Neqi Ermənistanın Hindistandakı hərbi attaşesi polkovnik Arkadi Tonoyanın mühüm missiyasını alqışlayıb. Bu barədə Ermənistanın Hindistandakı səfirliyi məlumat yayıb. Bildirilib ki, tərəflər iki ölkənin müdafiə nazirlərinin görüşündən sonra əldə olunmuş razı-

laşmaların həyata keçirilməsi, qarşılıqlı səfərlərin təşkili, müdafiə sahəsində məsləhətləşmələrin davamlılığının təmin edilməsi, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi məsələlərini müzakirə ediblər.

Eyni zamanda, Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyanın Hindistana səfəri çərçivəsində bu ölkənin xarici işlər naziri Subrahmanyam Caisankar və digər rəsmi şəxslər arasında görüşləri baş tutub. Bu görüşlərdə də əsas müzakirə mövzularından biri müdafiə sa-

həsində əməkdaşlıq olub.

Göründüyü kimi, iki ölkənin rəsmiləri davamlı olaraq bir araya gələrək qeyd olunan istiqamətdə əməkdaşlığın daha geniş imkanlarını axtarırlar ki, bu da suallar yaratmaya bilməz. Sözdə sülhyaratma prosesinə sadiqlikdən danışan Ermənistan rəsmilərinin realıqda buna zidd olan mövqə sərgiləmələri, o cümlədən Hindistanla hərbi sahədə əməkdaşlığı gücləndirməklə bağlı müzakirələr aparmaları hansı məqsədə xidmət edir?

Ermənistan yeni müharibəyə təhrik edilir

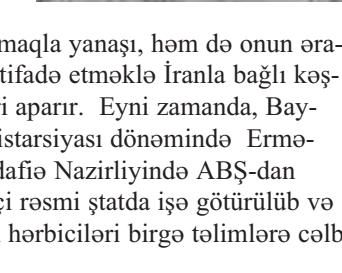
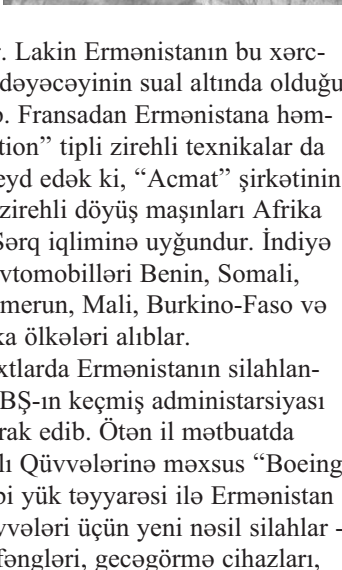
Bu gün məğlub Ermənistan revansizm əhval-ruhiyyəsi hakim kəsilib, desək, əsl həqiqəti ifadə etmiş olarıq. Revansistlər həm iqtidar komandasında, həm də müxalifət düşürgəsində yer alırlar. Eyni zamanda, onlar bəzi xarici qüvvələr tərəfindən dəstəklənilirlər. Cənubi Qafqaz coğrafiyasında siyasi və iqtisadi məqsədlər güdən Fransa kimi ölkələr özlərinin regional maraqlarına Ermənistan üzərindən nail olmağa çalışırlar və bu məqsəddə rəsmi İrəvanı yeni müharibəyə təhrik edirlər.

Ermənistanın yeni müharibəyə təhrik edilməsində Fransa xüsusi canfəşanlılığı ilə fərqlənir. Prezident Makron Ermənistanı hər zaman dəstəkləyəcəyini bildirib. Yelisey Sarayı rəsmi İrəvanı dəstəkləməklə bağlı yalnız siyasi bəyanatlar vermir, həm də bu ölkəyə öldürücü silahlar tədarük edir. Xatırladaq ki, Fransadan Silahlar üzrə Baş Direktorluğun (Direction generale de l'armement, DGA) nümayəndə heyəti İrəvana səfər edib. Artıq ikitərəfli silahlanma komitəsinin işi bərpa olunub. Ona Fransa silahlarının Ermənistanla tədarüki üçün "strateji planlaşdırma"nın təmin etmək tapşırılıb. İrəvandakı səfirliyində hərbi attaşe vəzifəsi təsis etməsi Yelisey Sarayının niyyətini bir daha ortaya qoyur. Parisin Ermənistanla ölümcül silahların tədarüki barədə hərbi-siyasi qərarına əsas dəstəyi şəxsən Makron göstərib.

İndiyədək Fransadan Ermənistanla tədarük olunan silah partiyasına gecəgörmə cihazları, GM200 radar stansiyaları daxildir. İki ölkə arasında imzalanan hərbi əməkdaşlıq sənədi həm də Fransanın "Thales" müdafiə qrupundan üç "Ground Master 200" (GM200) radar sisteminin Ermənistanla tədarükünü nəzərdə tutur. Bu radar sistemi PUA, helikopter, qanadlı raketlər kimi təhlükələri aşkar etmək və izləmək qabiliyyətinə malikdir. "Ground Master 200" müasir radar sistemi 250 km uzaqlığında hava hədəflərini aşkar etmək imkanına malikdir. Görünən odur ki, Ermənistan silahlı qüvvələri hava hücumundan müdafiə qoşunlarının itirilmiş döyüş qabiliyyətini bərpa etmək istəyir. Bəs Ermənistanın bu silahları almaq üçün vəsaiti varmı? Bəzi fikirlərə görə, ona silahlar pulsuz verilir. Fransanın "Le Monde" qəzeti də bir müddət əvvəl bu məsələyə toxunub. Materialda bildirilib ki, ermənilərə radar və zenit-raket komplekslərinin satışı ilə yanaşı, birgə təlimlərin keçirilməsi də daxildir. Lakin Ermənistanın bu xərcləri necə ödəyəcəyinin sual altında olduğu qeyd edilib. Fransadan Ermənistanla həmçinin "Bastion" tipli zirehli texnikalar da daşınıb. Qeyd edək ki, "Acmat" şirkətinin "Bastion" zirehli döyüş maşınları Afrika və Yaxın Şərq iqliminə uyğundur. İndiyə qədər bu avtomobilləri Benin, Somali, Qabon, Kamerun, Mali, Burkino-Faso və digər Afrika ölkələri alıblar.

varmı? Bəzi fikirlərə görə, ona silahlar pulsuz verilir. Fransanın "Le Monde" qəzeti də bir müddət əvvəl bu məsələyə toxunub. Materialda bildirilib ki, ermənilərə radar və zenit-raket komplekslərinin satışı ilə yanaşı, birgə təlimlərin keçirilməsi də daxildir. Lakin Ermənistanın bu xərcləri necə ödəyəcəyinin sual altında olduğu qeyd edilib. Fransadan Ermənistanla həmçinin "Bastion" tipli zirehli texnikalar da daşınıb. Qeyd edək ki, "Acmat" şirkətinin "Bastion" zirehli döyüş maşınları Afrika və Yaxın Şərq iqliminə uyğundur. İndiyə qədər bu avtomobilləri Benin, Somali, Qabon, Kamerun, Mali, Burkino-Faso və digər Afrika ölkələri alıblar.

Son vaxtlarda Ermənistanın silahlanmasında ABŞ-in keçmiş administarsiyası da fəal iştirak edib. Ötən il mətbuatda ABŞ Silahlı Qüvvələrinə məxsus "Boeing C-17" hərbi yük təyyarəsi ilə Ermənistan Silahlı Qüvvələri üçün yeni nəsil silahlar - snayper tüfəngləri, gecəgörmə cihazları, xüsusi rabitə vasitələri, zirehli texnika gətirildiyinə dair məlumatlar yayıldı. Verilən məlumatlarda xüsusi olaraq vurğulanı ki, ABŞ Ermənistanı silahlandırmaqla yanaşı, həm də onun ərazisindən istifadə etməklə İranla bağlı kəşfiyyət işləri aparır. Eyni zamanda, Bayden administarsiyası dönməndə Ermənistan Müdafiə Nazirliyində ABŞ-dan olan hərbiçi rəsmi ştatda işə götürüldü və iki ölkənin hərbiçiləri birgə təlimlərə cəlb olunublar.

Hindistandan alınan silahlar

Yeni müharibəyə təhrik edilən Ermənistanın silahlandırılması daha çox dərəcədə Hindistan üzərindən həyata keçirilir.

Müstəqil araşdırmaçılar müəyyənəblər ki, Dehlinin İrəvana tədarük etdiyi silahların bir qismi Fransa istehsalıdır. Yelisey Sarayı iz azdırmaq məqsədilə öz silahlarını Hindistan vasitəsilə Ermənistanla göndərir.

Siyahıda həmçinin Hindistanın öz istehsalı olan silahlar da var. Hindistandan Ermənistanla silah tədarükünə dair təxminən 2 milyard dollarlıq ilk böyük müqavilə 2020-ci ildə imzalanıb. Ermənistan mətbuatı Hindistanda dərc olunan "The Economic Times" nəşrinə istinadən iki ölkə arasında 2022-ci il sentyabrın əvvəlində imzalanan dövlətlərarası müqavilənin bəzi detallarını açıqlayıb. Sənədin şərtlərinə əsasən, Hindistan Ermənistanla təxminən 250 milyon dollarlıq silah tədarük edəcək. Söhbət əsasən "Pinaka" raket sistemlərinin və onların sursatlarının, eləcə də tank əleyhinə digər silahların satışından gedir. Bu silahlar Hindistanın yerli istehsalıdır. Onlardan daxili silahlanmada istifadə olunur.

Ermənistanla silah tədarüki barədə Hindistan mətbuatında da materiallar dərc olunub. Hindistan mətbuatının yazdığına görə, yaxın üç ildə Ermənistanla dəyəri təxminən 150 milyon ABŞ dolları olan "ATAGS" haubitsaları da tədarük ediləcək. Ermənilərin şəninə tərəflər yağdırıqları 155 mm-lik bu topaların atış məsafəsinin 48 kilometrə qədər olduğu, dağ döyüş əməliyyatları şəraitində sınaqdan keçirildiyi və hazırda Hindistan ordusunun arsenalına 150 ədəd "ATAGS"-ın daxil edildiyi bildirilir. Ermənistanın bu haubitsalardan 70-100 ədəd ala biləcəyi proqnozlaşdırılır. İrəvan həmçinin 18 ədəd "Pinaka" reaktiv yayılma atış sistemi (atış məsafəsi 70 km), çoxlu sayda tank əleyhinə sistemlər və s. almağı da planlaşdırır. Bu işə bütün müqavilələrin ümumi dəyərinin 500 milyon dollara qədər artırılması deməkdir.

Ermənistanla 2021-ci ildən etibarən raket kompleksləri, hava hücumundan müdafiə sistemi və pilotsuz uçuş aparatları satan Hindistan indi isə bu ölkəyə snayper tüfəngləri satmağı planlaşdırır. Artıq Hindistanın "SSS Defence" şirkəti özünün istehsal etdiyi snayper tüfənginin Ermənistanla satışı ilə bağlı müqavilə imzalayıb. Bu barədə "Indian Defence" məlumat yayıb. Bildirilir ki, rəsmi Dehli ilk dəfədir tamamilə Hindistanda dizayn edilmiş və istehsal edilmiş snayper tüfənglərini xarici ölkəyə ixrac edir.

Türkiyə mətbuatının izinə düşdüyü faktlar

Ermənistan nisbətən ucuz silah və sursat idxalını həyata keçirmək məqsədilə Hindistanla müdafiə dialoqunu genişləndirir. Bu barədə Türkiyənin "Star" qəzeti yazıb. Nəşr qeyd edir ki, Ermənistan Azərbaycanla 44 günlük müharibə nəticəsində itirdiyi hərbi-texniki potensialı bərpa etmək cəhdi ilə son illər Fransa və Hindistandan silah almağa başlayıb. Sitat: "Bu dialoq son həlqəsi cari il fevralın 10-14-də "Aero India 2025" beynəlxalq aerokosmik sərgisini ziyarət edən Ermənistanın müdafiə naziri Suren Papikyanın başçılıq etdiyi yüksək səviyyəli nümayəndə heyətinin Hindistana səfəri olub". Tərəflərin müəyyən növ məhsulların birgə istehsalının yaradılmasını istisna etməyən ekspert rəylərinə əsaslanan qəzet yazır: "Aviasalon çərçivəsində Ermənistan və Hindistanın müdafiə nazirliklərinin rəhbərləri ilə müdafiə şirkətlərinin nümayəndələri arasında danışıqlar aparılıb".

"Ermənistan 2024-2025-ci illər üçün Hindistandan daha 600 milyon dollar məbləğində silah al-

mağı öhdəsinə götürüb. İrəvan artilleriya sistemlərinə və hava hücumundan müdafiəyə üstünlük verir", - deyərək məqalədə bildirilir.

Digər məsələlərə yanaşı, qəzet Hindistanın "Zen Anti-Drone System" (ZADS) şirkəti tərəfindən hazırlanmış pilotsuz uçuş aparatları əleyhinə sistemlərin Ermənistanla tədarüki üçün 41 milyon dollarlıq sifariş barədə məlumatlara da istinad edir.

Bundan başqa, İrəvanda Hindistanın "Hindustan Aeronautics Limited" şirkəti vasitəsilə döndür "Su-30 SM" təyyarəsinin təkmilləşdirilməsi məsələsi də müzakirə olunur. "Star" yazır ki, bu məsələ ilə bağlı danışıqların birinci mərhələsi ötən ilin sonunda baş tutub. "Nəticədə Hindistan Ermənistanla əsas silah tədarükçüləri sıyahısında Rusiyanı əvəz etməyə başlayıb və İrəvan bu Cənubi Asiya ölkəsindən silah idxal edənlər arasında lider mövqə tutur, - deyərək vurğulayıb.

Bəhs olunan faktlar rəsmi İrəvanın sülh ritorikasının başdan-ayağa blef olduğunu əyani şəkildə təsdiqləyir. Görünür, Ermənistan dövləti və cəmiyyəti 44 günlük müharibənin dərslərindən lazımi nəticələri çıxarmayıb. Şübhə yoxdur ki, Ermənistan yeni müharibə avantürasına başlayacağı təqdirdə bunun fəsadları məğlub ölkə üçün daha sarsıdıcı olacaq.

Mübariz FEYİZLİ

Bu dəfə Ciddədə ...

ABŞ Ukrayna ilə də Səudiyyə Ərəbistanında görüşür Kiyev Vaşinqtonu inandırmağa çalışır

Ciddə masası...

Bu dəfə "növbə" Ukraynaya çatıb. Belə ki, bu gün Səudiyyə Ərəbistanının Ciddə şəhərində ABŞ ilə Ukrayna arasında danışıqlar prosesinin birinci raunduna start verilib. Qeyd edək ki, danışıqlarda rəsmi Kiyevi Ukrayna liderinin ofisinin rəhbəri Andrey Yermak, xarici işlər naziri Andrey Sibiqa və müda-

fiə naziri Rüstəm Umerov da təmsil edəcək. Vaşinqtonu isə görüşdə Dövlət katibi Marko Rubio, milli təhlükəsizlik müşaviri Mayk Vals və Trampın Yaxın Şərq məsələləri üzrə nümayəndəsi Stiv Vitkoff təmsil edir.

"The Economist"-in yazdığına görə, Ukrayna prezidenti Zelenski krallığa səfər çərçivəsində Ər-Riyada gəlib. Martın 11-də baş tutacaq görüşü Kiyev tərəfi "təsədlü" adlandırırsa da, siyasi politoloqlar bunu heç də belə qiymətləndirmir. Belə ki, ötən həftə "Axios" Ukrayna rəsmisinin istinadən Zelenskinin martın 10-da Səudiyyə Ərəbistanına səfər edəcəyini və vəliəhd şahzadə Məhəmməd bin Salmanla görüşəcəyini yazmışdı.

Görüşün mahiyyətinə gəldikdə isə burada sülh ilə yanaşı ABŞ-in Ukraynaya yenidən aktiv yardım etməsi məsələsinin də qoyulacağı bildirilir. Belə ki, "The Financial Times" yazır ki, Kiyev ABŞ-ı hərbi yardım və kəşfiyyət məlumatlarının mübadiləsinə bərpa etməyə inandırmağa çalışır. Bunun üçün isə Ciddədə "qismən barışıq" təklif edilməsi planlaşdırılır. ABŞ nümayəndə heyəti isə rəsmi Kiyevin müharibəni dayandırmaq üçün Rusiyaya müəyyən güzəştlərə getməyə hazır olması ilə bağlı mövqeyini qiymətləndirmək niyyətindədir. "Reuters"-in iki amerikalı rəsmiyə istinadən verdiyi məlumata görə, Vaşinqton nümayəndə heyəti rəsmi Kiyevin müharibəni dayandırmaq üçün Rusiyaya "maddi güzəştlərə" hazır olub-olmadığını müəyyən etməyə çalışır. Bundan əlavə, "Reuters" yazır ki, ABŞ rəsmiləri fevralın 28-də Oval kabinetdə hər iki ölkə liderləri arasında emosional söhbətdən sonra "uk-

raynalıların Tramp administراسiyası ilə əlaqələri yaxşılaşdırmaqda ciddi addımların əlamətlərini" izləyəcəklər. Bu barədə adının çəkilməsini istəməyən məmurlardan biri qərblı jurnalistlərə bildirib.

Prezident Trampın xüsusi elçisi Vitkoff isə Ukrayna ilə müharibəyə son qoymaq üçün çərçivə sazişi üzə-

"Qismən barışıq" təklifi...

rində danışıqlar aparıldığını önə çəkib. Ukrayna məsələsinin nizamlanması ilə bağlı məsul şəxslərdən sayılan ABŞ-ın Ukrayna və Rusiya üzrə xüsusi elçisi Keyt Kellogg isə deyib ki, Vaşinqton hazırda Zelenskinin əlavə addım atmasını gözləyir.

Daha çox təzyiq yaradacaq...

Qərb mətbuatı bu görüşdən gözləntilərlə yanaşı, nəticələri də təhlil edir. Belə ki, danışıqların daha bir neçə raund uzanma ehtimalını və ya elə ilk mərhələdə nəticəyə yol açacağını indidən söyləmək çətindir. Hər bir halda, bu danışıqlar hərbi əməliyyatların danışıqlar masasına transferini gerçəkləşdirə bilər. "The Economist" ya-

zır ki, Səudiyyə Ərəbistanındakı danışıqlar uğursuz olacağı təqdirdə, bunun Ukraynaya təsiri böyük olacaq - Kiyevin isə başqa şansı olmayacaq. Nəşr qeyd edir ki, danışıqların uğursuzluğu Vaşinqtonun daha çox təzyiqinə səbəb ola bilər - bununla bağlı açıqlama verən ukraynalı rəsmilər isə Zelenskinin ərazi güzəştləri müqabilində atəşkes sazişinin bağlanmasını istisna edib.

Qeyd edək ki, görüşdən öncə Vaşinqtondan yayılan məlumatlarda bildirilib ki, məqsəd sülh sazişi və ilkin atəşkes üçün zəmin yaratmaqdır. Bununla belə, Ukrayna tərəfi görüşün şantaj, ləngimə taktikası və ya ABŞ prezidenti Donald Trampın Rusiyanın xeyrinə olan güzəştlər əldə etmək cəhdi ilə yekunlaşa biləcəyindən ehtiyat edir. Ən vacib məsələ isə Ciddədə sövdələşmənin bağlanması üçün Ukraynanın ilk növbədə Trampın barışmaqlı olmasıdır.

"Financial Times" yazır ki, Zelenski

Zelenski minerallarla bağlı güzəştə razıdır...

məhsulların azad edilməsini, raketlərin, dronların və infrastruktur obyektlərinə zərbələrin istifadəsinə qadağa qoyulmasını, habelə Moskvanın bunu edəcəyi təqdirdə nizamlanmanın ilk mərhələsi kimi "dəmizdə barışıq" təklif edib. Bu, qismən Aİ-nin "atəşkes planı" ilə üst-üstə düşür. Bu isə ABŞ-ı "qıcıqlandırır". Düzdür, Tramp üçün əsas olan amil əldə edəcəyi iqtisadi üstünlüklərdirsə belə, prosesə Aİ

tərəfindən müdaxilə Ağ Ev sahibinin ürəyinə deyil.

Bunu anlayan Ukrayna isə ABŞ-ı yumşaltmaq üçün digər vasitələrə əl atır. Məsələn, Zelenski bildirib ki, Ukrayna resursları ilə bağlı istənilən vaxt və istənilən əlverişli formatda saziş imzalamağa hazırdır. Bu isə Ukraynanın bugünkü görüşdə ABŞ-ın dəstəyini qazanmasına hesablanıb.

P.İSMAYILOV

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

Məqalə “Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi”nin maliyyə dəstəyi ilə “Diaspor quruculuğu, lobbichilik və dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi” istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

Hər bir ölkənin tarixinin, milli adət-ənənələrinin, mədəniyyətinin xaricdə tanınmasında diaspor fəaliyyətinin böyük rolu var. Hazırda lobbichilik və diaspor dünyada beynəlxalq münasibətlərin vacib elementi sayılır. Hələ ötən əsrdən etibarən, ciddi təşkilatlanma mərhələsindən keçən Azərbaycan diasporu ölkəmizi xaricdə layiqincə təmsil edir. Bu çərçivədə xaricdəki soydaşlarımızın Azərbaycanın müdafiəsində bir çox lobbigrupları ilə qarşılıqlı əməkdaşlıq şəraitində fəaliyyət göstərdiyini xüsusi vurğulaya bilərik. Lakin global miqyasda ciddi proseslərin cərəyan etdiyini nəzərə alsaq, Azərbaycan diasporunun da öz işini günün tələblərinə uyğun qurmağının vacibliyi ön plana çıxır.

İqtisadi inkişaf, güclü dövlət quruculuğu, maddi imkanlar, hərbi və milli birlik ölkəmizə tarixi qələbə qazandırdı. Bütün bu amillər ermənilərə layiqli cavab verməyimiz üçün əsaslı rol oynadı, amma həmin qələbəmizin əldə edilməsində həmrəyliyimizin, birliyimizin, diasporlarımızın fəaliyyətinin də rolu danılmazdır.

Məhz diasporlarımızın fəaliyyəti sayəsində...

Mövzunu “Yeni Azərbaycan”a dəyərləndirən “Diaspor Press” informasiya mərkəzinin rəhbəri Toğrul Allahverdi bildirib ki, 44 günlük müharibə dövründə bütün dünya ictimaiyyəti xalqımızın həmrəyliyinə, birliyinin şahidi oldu: “Bütün dünya gördü ki, Azərbaycan xalqı öz milli dəyərlərinin, özünəməxsus olanın müdafiəsi uğrunda necə birləşdi və ən qısa zamanda qələbə qazandı. Milli birliyimiz, həmrəyliyimiz bizə Zəfər qazandırdı. Həmin dövrdə hətta ölkə hüdədlərindən kənarda, xarici ölkələrdə yaşayan həmvətənlərimiz də həmrəylik, birlik nümayiş etdirdi. Diasporlarımız xarici ölkədə yaşayan ermənilərin ölkəmizin haqq işinə qarşı

bir sıra həmlələrinin, bəd niyyətlərinin və əməllərinin qarşısını aldı. Dəfələrlə bir neçə xarici ölkə səfirlikləri qarşısında ölkəmizin haqq işinə kölgə salmaq, müxtəlif don geyindirmək istəyən ermənilər diasporlarımızın ciddi müqaviməti ilə qarşılaşmalı oldular və öz çirkin niyyətlərini həyata keçirə bilmədilər. Məhz diasporlarımızın fəaliyyəti sayəsində ölkəmiz əleyhinə yalan, təhrif olunmuş məlumatları yayan ermənilərin təbliğat maşınının fəaliyyəti məhdudlaşdırıldı, hətta ifşa edildi və onlar istədiklərinə nail ola bilmədilər. Azərbaycan həqiqətlərinin, bizim doğru işimizin bütün dünyaya çatdırılmasında, ərazilərimizin erməni separatçıları tərəfindən işğal edilməsi barədə məlumatlandırılmasında diasporlarımızın və lobbilərimizin xüsusi rolu oldu. Ölkəmizin haqlı mövqeyi, milli maraqları dünya miqyasında müdafiə edildi. Bir sözlə, diasporlarımız da qələbəmizə öz töhfəsini vermiş oldu. Bütün bunlar onu göstərir ki, diaspor və lobbichilik nə qədər vacib məqamdır. Xatırladaq ki, Ulu öndər Heydər Əliyev hakimiyyətə yenidən qayıtdığı

dövrə məhz xarici ölkələrə səfərləri zamanı həmvətənlərimizlə görüşlər təşkil edərək, onların birləşməsinə, birliyini tövsiyyə edirdi. Dahi rəhbərin tövsiyələrindən doğru, düzgün

də diaspor quruculuğuna, lobbichiliyin inkişafına xüsusi diqqətlə yanaşır. Diqqətə çatdırmaq ki, Ermənistanın hər hansı maddi problemləri ortaya çıxdığı zaman erməni diasporu həmin öl-

Birliyimiz və həmrəyliyimiz əvəzsizdir

T.Allahverdi bildirib ki, İkinci Qarabağ müharibəsində Zəfər qazandıq, amma ermənilər hələ də öz çirkin niyyətlərindən əl çəkmə kimi görünmülər: “Savaş meydanında müharibə başa çatsa da, informasiya müharibəsi hələ davam edir. Bu baxımdan da həmrəyliyimiz, birliyimiz, diasporlarımızın fəaliyyətinin genişləndirilməsi öz aktuallığını qorumaqdadır, çünki düşməne təkəb hərəkətlərində deyil, istənilən müstəvidə qalib gəlmək üçün buna indi daha çox ehtiyac duyulur. Təsəffüfi deyil ki, ölkə rəhbərimiz birliyimizə, həmrəyliyimizə xüsusi önəm verir, diasporlarımızın fəaliyyətini də yüksək qiymətləndirir. Qloballaşan dünyada birliyimiz, həmrəyliyimiz əvəzsizdir və xalqlar arasında sürətli integrasiya prosesi getdiyi bir zamanda diaspor təşkilatlarının beynəlxalq siyasətdə rolunun da artması həqiqətə çevrilir. Bu gün dünyanın realıqları diaspor quruculuğu istiqamətində qarşıya yeni vəzifələr qoymaqdadır. Diaspor təşkilatlarının fəaliyyəti tarixi zərurətə çevrilir”.

Səlim

nəticələr hasil edən həmvətənlərimizin birliyi ilə diasporlarımız formalaşdı. Bu isə o deməkdir ki, diaspor quruculuğumuz da məhz Ümummilli Liderin adı ilə bağlıdır. Ulu Öndərin siyasəti kursunu layiqincə davam etdirən Prezident İlham Əliyev

kəyə maddi yardımlar etdiyi halda, Azərbaycan dövləti xarici ölkələrdə mövcud olan diasporlarımızı öz maliyyələşdirir. Hansı ki bu məqam özü də ölkə rəhbərimizin diasporlarımıza diqqətinin, qayğısının bariz nümunəsidir”.

Türk dövlətlərinin yeni hədəfləri

TDT ölkələri iqtisadi-ticari imkanları bir neçə dəfə artırmaq niyyətindədir

2024-cü ildə Türk Dövlətləri Təşkilatına (TDT) üzv ölkələrin qarşılıqlı ticarət dövriyyəsi əhəmiyyətli həcmdə artaraq 58,17 milyard dollara çatıb. Qlobal xarici ticarət portfelində ümumi ticarət dövriyyəsi 850 milyard dollar təşkil edən türk dövlətlərinin qarşılıqlı mal mübadiləsinin payı 3 faizdən 7 faizə yüksəlib. Hədəf isə beynəlxalq ticarətdə türk ölkələrinin öz aralarındakı dövriyyəsinin 10 faizə çatdırılmasıdır.

TDT-nin baş katibi Kubançək Ömürəliyev “Euroreporter”-a müsahibəsində bildirib ki, təşkilat daha integrasiya olunmuş və nüfuzlu birliyə çevrilmək üçün bütün imkanlara malikdir. Öz maraq və dəyərlərinə uyğun olaraq beynəlxalq arenada öz mövqelərini gücləndirən türk dövlətlərinin əsas ana konseptlərindən biri iqtisadi gücü vahid blokda inkişaf etdirməkdir. K.Ömürəliyev qeyd edib ki, TDT ölkələri arasında böyük iqtisadi potensial var, hazırda həmin potensialın az bir hissəsi ticari mübadilələrə cəlb olunub. Bu imkanları ən azı 3-4 dəfə inkişaf etdirmək mümkündür.

Qarşılıqlı ticarətin 60 milyard dollara çatdırılması

Türk dövlətləri 2025-ci ildə birgə ticarəti ən azı 60 milyard dollara, əlavə dəyərləri isə 2 trilyon dollara çatdırmağı hədəfləyir. Ona görə də türk dövlətləri öz iqtisadi güc və potensiallarını vahid zəncirdə birləşdirməklə regionda və dünyada global ticarətin və iqtisadiyyatın inkişafında rolunu artırmaq niyyətindədir.

TDT ölkələri ticarət dövriyyəsinin artırılması üçün bir sıra hədəf nöqtələri müəyyənləşdirib ki, onlardan biri Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunda (Orta Dəhliz) nəqliyyat və logistika bağlantılarının integrasiya etmək, dəhlizin daşıyıcılıq gücünü və rentabelliyini möhkəmləndirməkdir. Bu məqsədlə Orta Dəhliz boyunca infrastrukturun təkmilləşdirilməsi, azad gömrük və ticarət rejimlərinin təmin edilməsi istiqamətində ardıcıl tədbirlər görülməkdədir. TDT-nin baş katibi qeyd edib ki, hazırda nəqliyyat və gömrük əməkdaşlığı dərinləşdirilib və sadələşdirilmiş

gömrük dəhlizinin formalaşdırılması işləri yekunlaşmaqdadır. Bu sahədə ən mühüm sazişlərdən biri sadələşdirilmiş gömrük dəhlizinin yaradılması ilə bağlı sazişdir. Sənəd qarşılıqlı ticarət əməliyyatları zamanı gömrük prosedurlarının asanlaşdırılması və daşıma-logistika rejiminin yunlaşdırılmasını, eləcə də ticarətin elektronlaşdırılmasını, rəqəmsal məlumat mübadiləsinə nəzərdə tutur. Həmçinin beynəlxalq kombinə edilmiş yük daşımaqlarını təşviq edən sazişlərin imzalanması, rəqəmsallaşma sahəsində təşəbbüslərin (E-Permit, E-CMR və E-TIR) gerçəkləşdiril-

məsi, habelə logistikanı optimallaşdırmağa və ticarətin səmərəliliyini artırmağa kömək edən şeylər regional iqtisadi integrasiyanı dərinləşdirməyə xidmət edir.

Türk dövlətləri iqtisadi-ticari dövriyyənin yüksəldilməsi məqsədilə asan vergi rejiminin də yaradılması istiqamətində iradəli

2030-cu ilin hədəfi: Orta Dəhlizdə 11 milyon ton daşıma

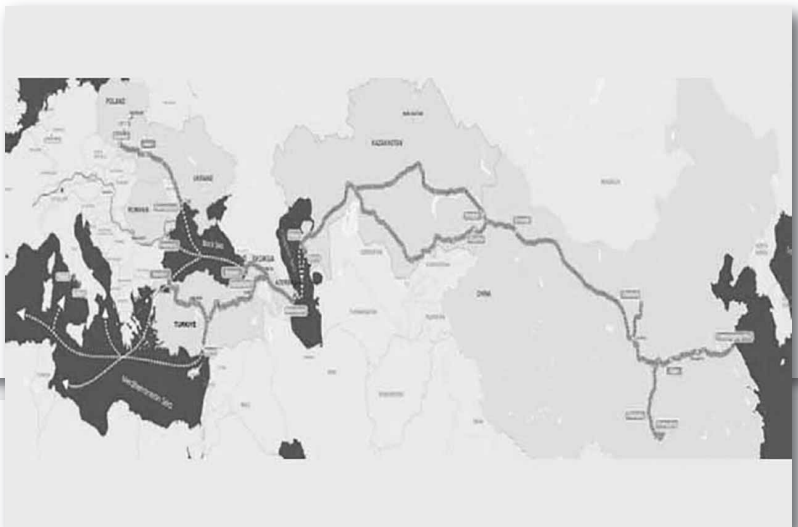
addımlar atmaqdadır. TDT ölkələrinin demək olar ki, hamısı arasında gölirlərə görə vergilərə münasibətdə ikiqat vergitutmanın aradan qaldırılması haqqında sazişlər imzalanıb ki, bu da dövlətlərarası mal və xidmət ticarətini, kapitalın, texnologiyanın və şəxslərin sərbəst hərəkətini, eləcə də özəl sərmayələrin axınını stimullaşdırmaq məqsədi güdür.

Beləliklə, ölkələr arasında ticarətin liberallaşdırılması, sərhəd-keçid sis-

temlərinin rəqəmsallaşması sayəsində daşıyan mallar barədə əvvəlcədən məlumat mübadiləsinin qurulması, gömrük prosedurlarının asanlaşdırılması və preferensial ticarətin təmin olunması nəzərdə tutulur ki, bütün bunlar son nəticədə əsas niyyət olan Azad Ticarət Rejiminin formalaşmasına səbəb olacaq. Bu isə türk dövlətlərinin regional iqtisadi integrasiyası istiqamətində bağlantılarını daha da artıracaq. Nəticədə yeni ticari-gömrük qaydaları sərhəddə keçmə prosedurlarını asanlaşdırmaqla, vaxt və müddətləri qısaldacaq, türk dünyası arasında ticarətin optimallaşmasına imkan verəcək.

Proqnozlara görə, nəqliyyat-logistika sistemlərində asan gömrük rejiminin tətbiqi nəticəsində 2030-cu ilə qədər Orta Dəhlizdə daşıyan yüklərin həcmi üç dəfə artaraq 11 milyon tona çatacaq.

yata keçirilməsi, qarşılıqlı

Banklar Şurası vahid ödəniş sistemi yaratmaq istəyir

Təşkilatına üzv dövlətlərin Mərkəzi (Milli) Banklar Şurasının yaradılması haqqında” memorandum imzalanıb və təsisat fəaliyyəti başlayıb. Şuranın başlıca hədəfi TDT ölkələrinin mərkəzi bankları arasında səmərəli əməkdaşlığın gücləndirilməsi, pul-kredit siyasətinin tənzimlənməsi, maliyyə sabitliyinin təmin olunması, ödəniş sistemlərinin inkişafı, maliyyə və rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi və digər sahələrdə həyata keçirilən siyasətlərin vahid platformada əlaqələndirilməsi

sidir.

TDT-nin maliyyə-bank strategiyasının əsas şəxslərindən biri də üzv ölkələr arasında qarşılıqlı maliyyə və investisiyaların hərəkətinə stimullaşdırmaq, birgə sərmayə yatırılmasını təşviq etməkdir. Bu baxımdan həmin iqtisadi baxışı özündə əks etdirən və vahid maliyyə platformasına çevrilən Türk İnvestisiya Fondu ötən il noyabrın 1-dən fəaliyyətə başlayıb. 500 milyon dollar portfelə malik olan Fond ilk layihələrin icrasına start verib və yeni sahələrdə sərmayə qoyuluşları planlarını nə-

zərdən keçirir. İnvestisiya Fondu türkdilli ölkələrin iqtisadi-maliyyə-sərmayə baxışlarını və gələcək investisiya planlarını müəyyən etmək və həyata keçirmək üçün vahid donorluq funksiyasını özünə götürüb. Fondun məqsədi regiondaxili ticarəti genişləndirmək və iqtisadi fəaliyyətləri dəstəkləmək vasitəsilə TDT dövlətlərinin iqtisadi inkişafına töhfə verməkdir. Bu məqsədlərə çatmaq üçün Fondun maliyyə portfelinin növbəti mərhələdə daha da artırılaraq 1 milyard dollar təsdiq edilməsi nəzərdə tutulur.

“Made in Turan” - birgə ticarətin nişanı

Türk dövlətləri faktiki olaraq “Made in Turan” brendini yaratmağa nail olub. “Made in Turan” layihəsi türk dünyasının iqtisadi, mədəni və texnoloji potensialını dünyaya daha geniş rəkrəsdən tanıdırmaq məqsədi ilə yaradılıb. Milli brend konsepsiyasının başlıca hədəf və məqsədi türk dünyasının iqtisadi birliyini daha da möhkəmləndirmək və milli şirkətlərin “Made in Turan” adı altında dünyaya çıxışına motivasiyalar verməkdir. Kon-

sepsiya uyğun olaraq, türk dövlətlərinin sahibkarlar üçün biznes təlimlərinin təşkili, investitorlarla startaplar arasında əlaqələrin koordinasiya, beynəlxalq tədbirlərdə birgə ixrac brendi altında iştirak etmək və tərəfdaş ölkələrlə əməkdaşlığın yeni yollarını müəyyən etmək, ixrac üzrə biznes modellərinin yaradılmasına dəstək göstərmək və digər prioritetlər müəyyənləşib. Türk dövlətləri birgə ticarət nişanı təsis etməklə iqtisadi layihələrin hə-

investisiyaların cəlbə, müasir birgə istehsal və emal aliansının qurulması və ixrac coğrafiyalarının genişlənməsi sahəsində böyük imkanlar əldə etməyi düşünür.

Qarşıya qoyulmuş hədəflərin reallaşması sayəsində TDT-nin global ticari coğrafiyalarda üstün mövqeyi möhkəmlənə, ticarət həcmi və global ÜDM-də payı arta bilər.

E.CƏFƏRLİ

Almaniya Bundestaqına növbədənəknər seçkilərdən iki həftə sonra Almaniyada yeni hakim koalisiyanın potensial tərəfdaşları - Xristian Demokrat İttifaqı (CDU), Xristian Sosial İttifaqı (CSU) və Almaniya Sosial Demokrat Partiyası (SPD) əsas məsələlərdə kompromis əldə edə biliblər. Artıq tərəflər hökumətin formalaşdırılması ilə bağlı konkret danışıqlara başlamağa hazırdırlar.

Sosial demokratlar “seçildi” ...

Əsas müzakirə predmetlərindən olan miqrant məsələsində də razılıq əldə olunub. Belə ki, partiyalar Almaniya sərhədində sığınacaq istəyən potensial miqrantlardan imtina ilə bağlı mövqeləri razılaşdırıblar. Bu, koalisiyanın əsas tərəfi sayılan CDU/CSU-nun mühüm tələbi idi. CDU-nun sədri və ehtimal ki, Almaniyanın gələcək kansleri Fridrix Mertzın vurğuladığı kimi, Almaniyanın sərhədlərində sənədlərə nəzarət kütləvi şəkildə genişləndirilməlidir. Bundan əlavə, qaçqınların öz ailə üzvlərini Almaniyaya gətirmək imkanları daha da məhdudlaşdırılmalıdır.

Müzakirə olunan əsas predmetlərdən biri də iqtisadi böhranın aradan qaldırılması üçün planlardır. Belə ki, hakim koalisiyanın potensial gələcək

tərəfdaşları investisiyaların cəlb edilməsi üçün tədbirlər

görməyi və korporativ vergitutma sahəsində islahat aparmağı planlaşdırırlar. “Vətəndaş müavinətləri” (Bürgergeld) adlanan ödənişlərin ödənilməsi sahəsində də dəyişikliklər gözlənilir.

Hamı həm razıdır, həm də narazı...

beyl partiya orqanlarına koalisiya danışıqlarının rəsmi başlanmasını təsdiq etmək niyyətlərini irəli sürüblər. CDU-nun müttəfiqi CSU-nun sədri Markus Şöder isə ilkin danışıqların nəticələrini şərh edərkən bildirib ki, “uzunlən və ya qaliblər yoxdur, yeni tərəfdaşlar var”.

Kansleriyyə potensial namizəd olan Mertz isə Paska bayramına, yəni aprelin 20-dək koalisiya danışıqlarını başa çatdırmaq niyyətini bildirib.

Koalisiyanın yaranması isə zərurətdən irəli gəlir. Belə ki, bütün partiyalar vahid hakim komanda formalaşdırmaq üçün lazım olan səsləri yığa bilməyiblər. O baxımdan “zorən müttəfiqlik” kimi xarakterizə olunan birliyə münasibət də birmənalı deyil. Məsələn, həm CDU lideri Fridrix Mertz, həm də SPD həmsədri Lars Kling-

beyl partiya orqanlarına koalisiya danışıqlarının rəsmi başlanmasını təsdiq etmək niyyətlərini irəli sürüblər. CDU-nun müttəfiqi CSU-nun sədri Markus Şöder isə ilkin danışıqların nəticələrini şərh edərkən bildirib ki, “uzunlən və ya qaliblər yoxdur, yeni tərəfdaşlar var”.

Kansleriyyə potensial namizəd olan Mertz isə Paska bayramına, yəni aprelin 20-dək koalisiya danışıqlarını başa çatdırmaq niyyətini bildirib.

Bundesver dirçəldilməlidir

Qeyd edək ki, Bundesverin (Almaniya Silahlı Qüvvələri) yenidən silahlanması və infrastrukturun yenilənməsi məsələlərində sürətli yaxınlaşmaya baxmayaraq, mümkün idarəedicilə koalisiyadakı tərəfdaşların bir sıra mühüm məsələlərdəki mövqeləri ziddiyyətli-dir. “Borc əyləci” məsələsində də artıq vahid fikirə gəlinib - belə ki, Fridrix Mertz əvvəlki fikirlərindən əl çəkib. Ölkəyə artan təhlükəsizlik təhdidləri fonunda müzakirələr aparən tərəfdaşlar artıq “borc əyləci”ndə islahatlar aparmaq istəyirlər. Bunun üçün BundeStaq üzvlərinin üçdə iki səs çoxluğu tələb olunur.

Vurğulandığı kimi, milli müdafiə məsələsində eyni fikir əldə olunub - Rusiya təhlükəsi və Trampın rəhbərliyi altında ABŞ-ın Avropaya yönəlik siyasətində dramatik dəyişiklik fonunda Bundesveri dirçəltmək lazım olduğu bildirilir. Almaniya anlayır ki, silahlı qüvvələri ürəkəcan vəziyyətdə deyil - kadr

və təchizat çatışmazlığı ortadadır. Alman silahlı qüvvələri köklü şəkildə modernləşdirilməlidir.

Eyni zamanda, Almaniya onilliklərdi ki, dəmir yollarının, avtomobil yollarının və körpülərin təmiri və tikintisi ilə bağlı kəsirə məlikdir, ölkə rəqəmsal texnologiyaların inkişafında da geri qalır. BundeStaqda heç kim bu sahələrdə qəti dəyişikliklərin zəruriliyinə şübhə etmir. İnfrastrukturun hazırkı tələblərə uyğunlaşdırılması üçün böyük vəsait lazımdır.

Ukrayna ilə bağlı siyasətə gəlincə, CDU/CSU ilə SPD arasında fikir ayrılıqları daralıb. Səbəb ABŞ və Ukrayna prezidentləri arasında baş verən açıq münaqişə və Amerikanın Kiyevə yardımını müvəqqəti dayandırmasıdır. Berlin nöyin bahasına olursa olsun Ukraynaya dəstəyi davam etdirməyi mühüm vəzifə hesab edir.

Transatlantik əlaqələrə gəldikdə isə həm mühafizəkarlar, həm də sosial demokratlar Trampa fərqli fikirə malikdirlər. Bununla belə, Mertz hələ də Tramp administrasiyası ilə dialoq üçün qapını açıq qoyur. Yeni kansler namizədi hələ də ABŞ-ı Avropanın müttəfiqi kimi saxlamağa və onu Ukraynaya təhlükəsizlik zəmanəti verməyə razı salmağa çalışır.

Birliyi ilk tənqid edənlərdən biri hazırda hakim koalisiyada təmsil olunan Yaşıllar partiyası olub.

Partiyanın həmsədri Feliks Banaszak “yaşıl müxalifət”in ağıllı, yaradıcı və kifayət qədər sərt olacağına söz verib. Banaszak xatırladı ki, CDU/CSU və SPD tərəfindən təklif olunan “vergi əyləci” islahatı Almaniya Federativ Respublikasının Əsas Qanununa dəyişikliklər tələb edir və BundeStaqda çoxluq tərəfindən qəbul edilməlidir. Bu isə o deməkdir ki, “Yaşılların” səsi olmadan bu alınmayacaq. O, CDU/CSU və SPD-nin müdafiə və infraqstruktura əlavə vəsait xərcləmək niyyətindən də narazıdır.

İfrat sağçı Almaniya üçün Alternativ par-

CDU • CSU

AfD xəyanət adlandırır

tiyasının liderləri Alisa Veydel və Tino Çurapalla mühafizəkarları seçki vədlərini pozmaqda və Sosial Demokratlara güzəştə getməkdə ittiham ediblər. “Bu sənəd Almaniyanın zərərinə olan bir razılaşmadır və planlaşdırılan koalisiya danışıqları üçün yaxşı heç nə vəd etmir” deyən AfD həmsədrləri

“Seçki vədlərini pozmaq və SPD-nin borc çılgınlığına təslim olmaq müqabilində Fridrix Mertz yalnız qeyri-müəyyən vədlər, rəsmi güzəştlər və miqrasiya siyasəti ilə bağlı işlər əldə etdi”, -deyə bildiriblər: “Sənaye elektrik qiymətləri və elektrik avtomobillərinə verilən subsidiyalar kimi köhnə sosialist reseptləri rifah və ya iqtisadi artım yaratmır, əksinə, planlı iqtisadiyyat və sənəyisizləşməyə doğru tənəzzülü sürətləndirir. Bu fəlakətli nəticəyə görə, CDU öz seçicilərinə xəyanət etdi, konstitusiyaya ziyan vurdu.”

Trüdonun xələfi Trampla razılaşacaq mı? Keçmiş “baş bankir” ABŞ-a qarşı...

Yaxın zamanda Şimali Amerika qitəsində tarixdə yaşamayan ciddi proseslərin cərəyan etməsinin şahidi ola bilərik - böyük ehtimalla, ABŞ ilə Kanada arasında diplomatik-siyasi və iqtisadi qarşıdurmaların baş verməsi gözlənilir. Görünür odur ki, ABŞ iddiasından geri çəkilmir, Kanadada isə ümumiyyətlə, güzəşt etmək fikrindən uzaqdır. Tramp administrasiyasının Kanada məhsullarına tətbiq etdiyi təariflərə cavab olaraq, Ottava da ABŞ-a qarşı adekvat tədbirlər görməyə hazırlaşır. Təbii ki, qarşılıqlı cavab xarakterli addımlar və ortaqların məxrəcə gəlməmək ABŞ-Kanada münasibətlərinin ziyanına olacaq.

Kanadada yeni “nəfəs” - iqtisadi Karni hansı yeniliklərlə gəlir?

Qeyd edək ki, Kanadanın baş naziri Castin Trüdonun Liberal Partiyasının rəhbərliyindən istefa etməsinin ardından təşkilatla yeni rəhbər seçilib. Martın 9-da Kanada Liberal partiyasında daxili səsvermə zamanı keçmiş mərkəzi bank rəhbəri Mark Karni hakim partiyanın yeni lideri seçilib - o, növbəti seçkilərə qədər Kanadanın müvəqqəti baş naziri kimi fəaliyyət göstərəcək. Mark Karni Harvard Universitetində iqtisadiyyat üzrə bakalavr dərəcəsi alıb və daha sonra Oksford Universitetində magistr və doktorantura təhsilini tamamlayıb. Karyerasına dünyanın ən nüfuzlu maliyyə şirkətlərindən biri olan “Goldman Sachs”da başlayan Karni, London, Tokio, Nyu-York və Toronto kimi mühüm maliyyə mərkəzlərində çalışıb. Karni 2008-ci ildə Kanada Mərkəzi Bankının sədri vəzifəsinə gəlib və həmin il baş verən global maliyyə böhranında ölkənin bank sektorunu uğurla idarə edib. Onun strateji qərarları Kanada iqtisadiyyatını çöküşdən qoruyub və beynəlxalq arenada nüfuzunu artırıb. Eyni zamanda, o, “Bloomberg L.P.” və “Brookfield Asset Management” kimi iri şirkətlərdə rəhbər vəzifələrdə çalışıb. Lakin bu ilin əvvəlində Karni siyasətə tam şəkildə qoşulmaq üçün bütün bu vəzifələrindən imtina etdi.

İqtisadiyyat və iqtisadi-maliyyə idarəetmə mexanizmləri üzrə çox güclü təcrübəsinin olmasına, beynəlxalq şirkətlərdə rəhbər vəzifələrdə fəaliyyət göstərməsinə baxmayaraq, Karni Karninin ölkənin baş naziri seçilməsi bozi kanadalı siyasətçilərlə tərəfindən xoş qarşılanmayıb - müxalif qüvvələr onun xalqın maraqlarından daha çox beynəlxalq maliyyə institutlarının maraqlarını qoruyacağını iddia edir.

Karninin Trampa münasibəti

Mark Karni hakim partiyanın yeni lideri seçildikdən sonra partiya nümayəndələri qarşısında çıxış edib - o, çıxışında ABŞ-Kanada münasibətlərində də toxunub. Karni ABŞ-la ticarət müharibəsində Kanadanın qalib gələcəyinə əmin olduğunu bildirib. Kanadanın gələcək baş naziri öz tərəfdaşlarına müraciətdə Kanadanın heç vaxt, heç bir şəkildə Amerikanın bir parçası olmayacağını deyib - o, qeyd edib ki, daha güclü

rinə nail olsa idilər, bizim həyat tərzimizi məhv edərdilər”.

İki ölkə arasında ticari və enerji qarşıdurmaları yaşana bilər

Məsələ ilə bağlı politoloq Əlimusa İbrahimov “Yeni Azərbaycan” qəzetinə şərhində qeyd edib ki, Karninin baş nazir olacağı müddətdə ABŞ-Kanada münasibətləri bir neçə istiqamətdə proqnozlaşdırıla bilər. “Trampın Kanada mallarına tariflər tətbiq etməsinə qarşı Kanada da cavab tədbirləri tətbiq edə bilər, çünki Karni artıq dollara qarşı

əks tariflər təklif edəcəyi barədə anons verib. Alüminium, polad və süd məhsulları kimi əsas sektorlar üzrə mümkün mübahisələrin intensivləşməsi gözlənilir. Kanada ABŞ-dan uzaqlaşaraq öz ticarətini diversifikasiya edəcək, AB, Böyük Britaniya və Asiya ilə əlaqələri gücləndirmək üçün daha geniş təşəbbüs göstərəcək”, - deyən politoloq Karninin enerji və iqlim siyasətində də ciddi addımlar atacağını bildirib: “İqlim fəaliyyətinin güclü müdafiəçisi olan Karni, Trampın enerji dəstəyiciləri ilə bağlı siyasətinə qarşı çıxacaq. Keystone XL boru kəməri və ya digər enerji infraqstrukturu layihələri ilə bağlı fikir ayrılıqları daha da qızışacaq”.

NATO çərçivəsində hərbi və müdafiə sahəsində əməkdaşlıqda narazılıq

Ə.İbrahimov vurğulayıb ki, Karninin dövründə Kanadanın alyansda siyasi çəkisi arta bilər: “Tramp NATO müttəfiqlərini müdafiə xərclərini artırmadığına görə tənqid edir və bu baxımdan Kanada hərbi büdcəsini artırmaq üçün təzyiqlə üzləşə bilər. Əgər Tramp ABŞ-ın NATO-ya dəstəyini zəiflədərse, Kanada global məsələlərdə daha müstəqil təhlükəsizlik rolunu öz üzərinə götürə bilər”.

Karni, ABŞ-ın potensial ayrılmasına qarşı tarazlıq yaratmaq üçün Avropa ilə daha güclü hərbi əlaqələr axtarmaq üçün olacaq.

Suverenlik və milli gərginlik

“Trampın Kanadanın “51-ci ştat” ola biləcəyinə dair şərhləri artıq sort reaksiyalara səbəb olub. Karni hökuməti Kanadanın suverenliyini müdafiə etmək üçün daha iddialı bir yanaşma tətbiq edə bilər. Bu da diplomatik münaqişələrə səbəb olacaq”, - deyər Ə.İbrahimov bildirib. O qeyd edib ki, yeni baş nazir Kanadanın ABŞ-dan asılılığını azaltmaq üçün digər müttəfiqləri ilə daha sıx təmaslar içərisində olacaq.

Siyasi və ideoloji sahədə toqquşma

Politoloq sonda deyib ki, Tramp və Karni çox fərqli siyasi ideologiyaları təmsil edirlər: “Trampın populizmi ilə Karninin texnokratik liberalizmi bir-birini ziddir. İki lider arasında ittimai mübadilələr, Tramp və Trüdo arasındakı keçmiş gərginliyə bənzər şəkildə daha da qızışa bilər”.

Yunis ABDULLAYEV

Suriyada gərginlik davam edir Günahkarları aşkar və mühakimə etmək üçün fəvqəladə komitə yaradılıb

Son günlər Suriyada vəziyyət yenidən gərginləşib. Latakia, Tartus və Homs əyalətlərində yeni hökumətə bağlı təhlükəsizlik qüvvələri ilə tarixə qovuşmuş Əsəd rejiminin tərəfdarları arasında silahlı toqquşmalar yaşanır. Hazırkı hakimiyyət Latakia və Tartus üzərində nəzarəti tam şəkildə bərqərar etsə də, bölgədə qarşı tərəfin hücumları davam edir. Toqquşmalarda hər iki tərəfdən 1000-ə yaxın itkilərin olduğu iddia edilir. Ölkənin müvəqqəti prezidenti Əhməd Əl-Şəraa üsyançıları silahı yerə qoymağa və təslim olmağa çağırıb.

Üsyan necə baş verib?

2024-cü ilin noyabr-dekabrında müxalif “Heyət Təhrir ət-Şam” -ın Dəməşqə daxil olmaqla Suriyanın bir çox şəhərlərini nəzarətə götürdükdən sonra ölkəyə 61 il rəhbərlik edən Əsəd rejimi sona çatdı və rejimin rəhbəri Bəşər Əsəd ailəsi ilə birlikdə ölkəni tərk edərək Rusiyaya sığındı.

Vaxtilə Əsəd rejiminə xidmət edən hərbiçilər və silahlı qruplaşmalar isə ələvlərin çoxluq təşkil etdiyi Latakia və Tartusa çəkildi. Son günlərdə köhnə rejimin qalıqlarının hər iki bölgədə yeni hakimiyyətə qarşı üsyana qalxacağı ilə bağlı ehtimallar günü-gündən artırıldı. Türkiyənin “Hürriyyət” qəzetinin məlumatına görə, üsyandan bir neçə gün öncə keçmiş Əsəd rejiminin generallarından biri olan Qiyas Süleyman Dallanın rəhbərliyi ilə “Suriyanın Azadlığı naminə Hərbi Şura” -nın əsası qoyulub. Məhz sonra - martın 6-da Latakianın Cəbliyə bölgəsində üsyançı qruplar yeni Suriya hakimiyyətinin təhlükəsizlik qüvvələrinə hücum ediblər. Hücum nəticəsində 15 suriyalı hərbiçi həlak olub. Əsədi yenidən hakimiyyətə qaytarmaqda iddialı olan Dalla Suriya hakimiyyətinin qüvvələrinin Latakia və Tartus bölgələrindən dərhal geri çəkilməsini tələb edib. Üsyançı general hökumət başçısı Əl-Şəraa ilə dialoqa hazır olduğunu da bəyan edib.

Üsyan xarici qüvvələr dəstək verib?

Səsləndirilən bozi iddialara görə, Əsədin tərəfdarları hazırkı Dəməşq hakimiyyətini devirmək

üçün “Hizbullah” və SEPAH-a bağlı proksi qüvvələrin, o cümlədən PKK terror təşkilatının Suriya qolu olan PYD/YPG silahlı qruplaşmaların dəstəyi ilə üsyana başlayıblar. Lakin “Hizbullah”ın rəh-

bərliyi bu iddiaları təkzib edib. PYD və Tehran bu iddialara hələ münasibət bildirməyib.

Əl-Şəraa hakimiyyəti antiterror əməliyyatlarını davam etdirir

Türkiyənin “Milliyət” qəzetinin məlumatında qeyd olunur ki, martın 6-dakı hücumdan sonra Suriya hakimiyyəti Latakia və Tartusda silahlı üsyanın qarşısını almaq və təhlükəsizliyi bərqərar etmək üçün hər iki əraziyə tanklar, zirehli transportyorlar və çoxsaylı reaktiv yayılım atəşi sistemləri kimi ağır silahlar daxil olmaqla yüzlərlə maşından ibarət silahlı qüvvələr göndərib. Həm Latakia, həm də Tartusda genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlar həyata keçirilib. Bununla yanaşı, Suriya müdafiə nazirliyinin tabeliyində hərbi və təhlükəsizlik əməliyyatları zamanı mümkün pozuntuları araşdırmaq və günahkarları mühakimə etmək üçün fəvqəladə komitə yaradılıb.

Latakia və Tartusda gecə saatlarında başlayan komendant saati uzadılıb. Suriyanın “SANA” dövlət agentliyinin məlumatına görə, Suriya hakimiyyətinin antiterror əməliyyatları nəticəsində bir çox üsyançı zərərsizləşdirilib, bir çoxları isə silahlarını yerə buraxaraq ərazidən qaçıb. Suriya müdafiə nazirliyinin mətbuat katibi Həsən Əbdül Qani Latakia və Tartusda silahlı üsyana qalxmış keçmiş rejim qalıqlarını ələ keçirməyə əməliyyatın daha da genişləndirəcəyini bildirib. Suriyanın Baş Keşfiyyat İdarəsinin başçısı Ener Hat-tap “X” sosial hesabında bəyan

olacaqlar” deyən Dürr əlavə edib ki, nəhəng borc paketi yalnız fərdi, hissə-hissə tədbirlərlə kompensasiya olunur.

Sol Partiya isə CDU/CSU və SPD saziş layihəsinin kifayət qədər sosial yönümlü olmadığını bildirib.

SADIQ

edib ki, yeni hakimiyyət Suriya xalqının təhlükəsizliyini təmin etmək və ölkədə vəziyyəti tam sabitləşdirməkdə qərarlıdır - eyni zamanda, o, üsyançıların silahı yerə qoyub təslim olmaqdan başqa çarəsinin olmadığını da qeyd edib.

Suriyanın rəhbəri Əhməd Əl-Şəraa da üsyançıları təslim olmağa çağırıb - o, Suriya xalqının birliliyinin qorunmasının vacibliyini vurğulayıb: “Biz sizin dağıtdığımız bu ölkəni yenidən qurmaq istəyən xalqı və heç kimin qanını tökmək fikrimiz yoxdur. Çox gec olmadan silahlarınızı yerə qoyun,” - deyər Əl-Şəraa vurğulayıb.

Üsyançılar rus bazasına sığınıb

Suriya İnsan Hüquqları Müşahidə Qrupunun məlumatına görə, yüzlərcə üsyançı və onların ailələri Rusiyanın Latakiyadakı Hmey-mim aviabazasına sığınıb. Bazada ailələrin sayı artmaqdadır. Onların Rusiyaya aparılacağı iddia olunur.

Türkiyə, İran və Rusiyadan reaksiya

Baş verənlərdən narahət olduğunu bildiren Rusiya XİN rəhbərliyi Suriyada keçid dövründə etnik və dini mənşəyindən asılı olmayaraq, vətəndaşların təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə və milli birliliy qorunmasına çağırıb. Tehran isə Suriyada bütün etnik və dini qrupların dinc yaşamasının zəruriliyini vurğulayıb.

Türkiyə Suriyaya xalqın sülh və rifah içərisində yaşamaq hüququnu hədəfə alan hər cür hərəkətə qarşı olduğunu, hazırkı hadisələrin Suriyanın və regionun təhlükəsizliyinə təhdid yaratdığını bəyan edib. Hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasının mətbuat katibi Ömər Çelik Adana şəhərində təşkil olunan mətbuat konfransında Suriyanın ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə qarşı edilən hücumların qəbul edilməz olduğunu bildirib: “Biz Latakiyada Suriyanın təhlükəsizlik qüvvələrinə qarşı son hücumu Suriyada sülh, sabitlik və təhlükəsizlikə qarşı edilən terror hücumu kimi qiymətləndiririk. Biz Suriyanın milli birliliyini və ərazi bütövlüyünü dəstəkləyirik”.

Yunis ABDULLAYEV

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544 F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Azərmetbuatıyımı” ASC - 0124411991, “Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744
0124404694
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Ramazan ayı: 11-ci günün duası

“Allahummə həbbib ileyyə fihil-ihsan. Və kərrih ileyyə fihil-fusuqa vəl-isyan. Və hərrim əleyyə fihis-səxətə vən-niyrən. Bi-ovnikə ya ğiyasəl-müstəğisin”.

Tərcüməsi:

“İlahi, bu gün ehsan etməyi mənə sevdir! Bu gün fisq və asilikdən mənə ikrah etdir! Bu gün öz qəzəbini və cəhənnəm atəşini məndən uzaqlaşdır! Yardımına and verirəm, ey fəryad edənlərin dadına çatam!”

“Küləkli çərşənbə”

Yel çərşənbəsi haqqında bilmədiklərimiz...

Bu gün Novruz çərşənbələrindən üçüncüsü- Yel çərşənbəsidir. Bu çərşənbə xalq arasında “Külək oyadan çərşənbə” “Küləkli çərşənbə”, “Yelli çərşənbə” adı ilə də tanınır. İnanclara görə, bu çərşənbədə külək oyanmış suyu, odu hərəkətə gətirir. Şifahi xalq yaradıcılığında yelin Tanrı olması ilə bağlı müxtəlif nəğmə, əfsanə, rəvayət, mif, inanc və məsəllər var. Novruz şənliklərində icra olunan “Yel baba” mərasimi də öz kökü etibarilə qədim əcdadlarımızın yel Tanrısına etiqadı ilə əlaqədardır.

Bir zamanlar yalnız sudan ibarət olan həyata torpaq sonradan rəng qatdı. Amma həyatın varlığı üçün hava, yel də lazım idi. Yalnız o, həyatı formalaşıdırı bilirdi. Qədim türk mifologiyasının yelin funksiyası da məhz budur -həyatı formalaşdırmaq...

“Yüyöt günü”: Yel çərşənbəsində “yüyöt günü”nü mütləq keçirərdilər. Yüyöt günü son illərə qədər az da olsa, bəzi kəndlərdə qalırdı. Bu gün insanın özü təmizlənməklə yanaşı, ev-əşiyini də səliqəyə salır, həyat-bacasını təmizləyir. Bu imclikdən başqa, həm də bir ayın, inancdır.

Cıdır fəli: Bunu oğlanlar icra edirdi. Kəndin cavanları cıdırı gədir, hansısa atı üreyində nişanlayıb niyyət tutardılar. Kimin işarə-

lədiyi at birinci olardısı, o zaman həmin adamın niyyəti yeni ildə gerçəkləşə bilərdi. Buradakı at və cıdır isə qədim türkün düşüncə sistemindən qopmadır. Həm də yel kimi sürətli olan atın sahibini il ərzində bolluq, ruzi gözələyirdi.

Çökə: Bu, unudulmuş adət yox, unudulmuş şirniyyat növüdür. Bizim bildiyimiz şəkərbura-ya oxşasa da, ondan əsaslı dərəcədə fərqlənir. Üzerindəki işarələr qədim xalqımızın mi-

Yel çərşənbəsinin unudulmuş adətləri

foloji düşüncəsini özündə əks etdirib. Çökə ilk olaraq evə gələn qonağa verilir.

Başmaq fəli: İllə xir çərşənbə axşamı ərgən qızlar evin qapısından arxası həyətə doğru qalib sağ çiyin üzərindən başmaq tullayırlar. Əgər başmağın burun tərəfi evə daban tərəfi yola sarı düşsə, deməli, qarşıdakı il həmin qız yenə də bu evdə qalacaq. Yaxud əksinə olarsa, o zaman çox yaxında xeyir xəbər eşidəcəklərinə inanırlar. Buradakı başmaq isə arxaik dünyagörüşlə əlaqədardır.

dən xilas olmaq, günlərdən qurtulmaq niyyəti ilə üç dəfə tonqalın üstündən atanırlar. İnanclara görə, çərşənbə axşamları ancaq xoş sözlər deyilməlidir. Ona görə də digər çərşənbələr kimi, Yel çərşənbəsində də gözəl diləklər, alqışlar dilə gəlməlidir.

Xatırladaq ki, martın 18-də İllə xir çərşənbə - Torpaq çərşənbəsi olacaq. Azərbaycana yaz fəslinin daxil olması isə martın 20-si Bakı vaxtı ilə saat 13:01:25-ə təsadüf edəcək. Bu zaman gecə ilə gündüz bərabərləşir və Güneş Şərqdə doğub, Qərbdə batır.

Yeganə

Geyimi elə seçək ki...

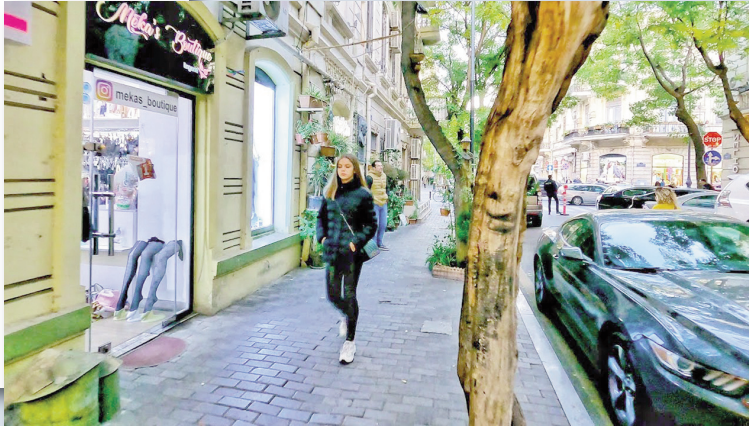
Yazın istisindən, qışın soyuğundan qoruna bilək

Yazın əvvəli, qışın sonundayıq. Fəslin tələbinə uyğun olaraq havalər daim dəyişir. Səhərlər hər nə qədər isti olsa da, axşam saatlarında havalər bir xeyli soyuyur. Bəzən külək, bəzən isə yağış bu aylarda necə geyinəcəyimizlə bağlı qərar verməyimizdə çətinlik yaradır. Xüsusilə, mart-aprəl aylarında küçədə, işdə hər cür geyimdə insan görürük. Kimisi hələ də paltodadır, kimisi də nazik güdəkcə geyinir.

Qeyd edək ki, havaların bu cür dəyişməsi müəyyən sağlamlıq problemlərinə də yol açır. Belə ki, səhər saatlarında havanın isti keçməsi aldadıcı olur və insanların əksəriyyətinin daha nazik geyinməsinə şərait yaradır.

Qapalı geyimlərə üstünlük verilməlidir, amma...

Mütəxəssis

lərin fikrincə, havaların necə keçməsinə asılı olmayaaraq, bədənə oturmayan, gen-bol biçimdə olan geyimlər daha faydalıdır.

Belə ki, havalər mülayim keçsə də açıq geyimlərdən istifadə etmək bir o qədər də məqsəduyğun deyil. Çünki bu halda Güneş şüaları bədənə birbaşa nüfuz edir

nəş şüalarını geri qaytarır və nəticədə dəri nəfəs alır. Ultrabənövşəyi şüalardan qorunmaq üçün bu, ən əlverişli üsullardandır.

Uzaq durun!

Mütəxəssislər, həmçinin bildirirlər ki, havalər isindikcə süni tərkibli parçalardan hazırlanan paltarları geyinmək olmaz. Paltar seçimində çox açıq geyimlərin is-

tifadəsi sağlamlıq baxımından da yolverilməzdir. Belə dövrlərdə daha çox hava keçirici paltarlardan istifadə edilməlidir. Bu mənada, istər baş örtükləri, istərsə də digər geyimlər pambıq materialından olmalıdır ki, bədənə havalandıra bil-

sin. Süni tərkibli parçalardan mümkün qədər uzaq durmaq lazımdır. Mülayim havalarda geyim elə seçilməlidir ki, istinin orqanizmə neqativ təsirini minimuma endirə bilsin.

Yeganə BAYRAMOVA

Allah rəhmət eləsin!

“Yeni Azərbaycan” qəzetinin Baş redaktoru Alqış Həsənoğlu və qəzetin kollektivi “Yeni Azərbaycan” qəzetinin Baş redaktorunun müavini Nəzirə Nurullayevaya anası DÜRNİSƏ XANKİŞİYEVANIN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir

İdman

Şenol Güneş istefaya göndərildi

Türkiyənin “Trabzonspor” komandasının baş məşqçisi Şenol Güneş istefaya göndərilib. AZƏRTAC Türkiyə mətbuatına istinadən xəbər verir ki, son vaxtlar qeydə alınan uğursuz nəticələr səbəbindən 73 yaşlı mütəxəssislə yollar ayrılıb. Təcrübəli çalışdırıcı bugünkü məşqdə komandanın sükanı arxasında olmaqcaq. Ona klubun idman direktoru vəzifəsində çalışmaq təklif edilib.

Azərbaycan - Haiti oyununun biletləri satışa çıxarılıb

Azərbaycan və Haiti yığmaları arasında keçiriləcək yoldaşlıq görüşünün biletləri satışa çıxarılıb.

AZƏRTAC AFFA-nın rəsmi saytına istinadən xəbər verir ki, qiymətlər sektorlara görə 2 və 5 manat təşkil edir. VIP sektoruna biletlərin qiyməti isə 10 manatdır. Biletləri “Itickets” və satış kassalarından əldə etmək mümkündür.

Oyun günü matçın keçiriləcəyi stadionun kassalarında da bilet satışı təşkil olunacaq. Qeyd edək ki, martın 22-də Mehdi Hüseynzadə adına Sumqayıt şəhər stadionunda keçiriləcək Azərbaycan - Haiti qarşılaşması

Bellingemin zədəsi ağır deyil

İspaniya La Liqasının XXVII turunun “Rayo Vallecano” ilə keçirilən oyununda

Amerikalı basketbolçu: Azərbaycan təhlükəsiz ölkədir

“Azərbaycan çox rahat və təhlükəsiz ölkədir”. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri “Abşeron” komandasının amerikalı basketbolçusu Sedrik Conson klubun mətbuat xidmətinə müsahibəsində deyib.

O, Azərbaycanda gəzməkdən ən çox zövq aldığı yerlər və sevdiyi yeməklər barədə danışdı: “Bakıda mənə ən maraqlı gələn məkanlar sırasında Xalça muzeyi və İncəsənət

muzeyini fərqləndirədim. Boş vaxtlarımda müxtəlif mədəniyyətlər haqqında yeni şeylər öyrənməkdən və sənət əsərlərinə baxmaqdan zövq alıram. Azərbaycanı fərqli mədəniy-

yəti olduğu üçün seçdim. Buraya uyğunlaşmaq üçün bir az vaxt lazım oldu. Yuxu ilə əlaqədar hələ də problem yaşayıram, amma başqa şeylər asanlaşdı. Yeməklərlə bağlı isə heç bir problem yaşamadım, çünki qidalər Amerika yeməklərindən daha sağlamdır. Hava isə ölkəmin havasına çox bənzəyir. Burada sevimli yeməyim pizzadır. Bakıda içdiyim bir çox meyvə şirələrinə və ümumiyyətlə, meyvələrin gözəl dadına alışdım. Toyuq döneri və plov da çox dadlıdır”.

“Ordu” klubunda amerikalı basketbolçu...

“Ordu” basketbol komandası heyətini yeni oyunçu ilə gücləndirib. Klubdan AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Bakı təmsilçisi amerikalı basketbolçu Jervon Pressleyn keçidini rəsmiləşdirib.

O, daha əvvəl ABŞ və Avropada bir sıra klublarda çıxış edib.

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası

Baş redaktor:
Alqış HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com

Ünvan: Bakı - AZ-1000. Üzviyər Hacıbəyli - 66

Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisensiya: N-B-317

Tiraj: 4869
Sifariş: 557

“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayon filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnilib və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilib.

Qəzet 1993-cü ilin
aprel ayında nəşr olunur.
Məsul nəvbətçi:

Yeganə Bayramova